

УКРАЇНА

**У ВІДГУКАХ ЗАРУБІЖНОЇ
ПРЕСИ**

УКРАЇНА У ВІДГУКАХ ЗАРУБІЖНОЇ ПРЕСИ

Інформаційно-бібліографічний бюлетень

Головний редактор

Л. М. Галаган, директор Фонду Президентів України,
канд. політ. наук, ст. наук. співроб.

Відповідальні за випуск

С.М. Польовик, т.в.о. зав. відділу організації та використання документального
фонду ФПУ, канд. наук соц. ком.

Реферативні та бібліографічні матеріали підготували

А.Г. Федорчук, О.І. Макарова, С.М. Польовик, Т.І. Третяк, Н.О. Моршна, С.В.Семенкова,
Т.А. Ставерська, Т.О. Петрова, П.Ф. Стоян

Заснований у 2011 році
Виходить два рази на місяць

Адреса редакції:

НБУВ, пр-т Голосіївський, 3, Київ, 03039, Україна
Тел. (044) 525-54-70
E-mail: fpu@nbuv.org.ua

Передрук – тільки з дозволу редакції

НАЦІОНАЛЬНА БІБЛІОТЕКА УКРАЇНИ ІМЕНІ В.І. ВЕРНАДСЬКОГО
ФОНД ПРЕЗИДЕНТІВ УКРАЇНИ

Передрук за погодженням

УКРАЇНА У ВІДГУКАХ ЗАРУБІЖНОЇ ПРЕСИ
(реферативний огляд преси)

Випуск 13 (77)

(огляд матеріалів ЗМІ за 1 – 15 жовтня 2018 р.)

Київ 2018

ЗМІСТ

ПОЛІТИЧНА БОРОТЬБА.....	4
НАЦІОНАЛЬНА ПОЛІТИКА	5
АНАЛІТИЧНА ТА ПРОГНОСТИЧНА ІНФОРМАЦІЯ.....	6
МІЖНАРОДНА ПОЛІТИКА	8
ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СОЮЗ.....	13
НАТО.....	15
УКРАЇНСЬКО-РОСІЙСЬКІ ВІДНОСИНИ	15
МІЖНАРОДНЕ ЕКОНОМІЧНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО	19
ВІЗОВИЙ РЕЖИМ.....	20
ФІНАНСОВА ПОЛІТИКА.....	21
ЕКОНОМІКА	22
ПРОБЛЕМИ ГАЗОПОСТАЧАННЯ	22
ПРОБЛЕМИ ЧАЕС	23
НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА.....	23
БОРОТЬБА З КОРУПЦІЄЮ ТА ЗЛОЧИННІСТЮ	24
ІСТОРІЯ	24
ГОЛОДОМОР 1932-33 РР.....	25
КУЛЬТУРА ТА НАУКА	25
РЕЛІГІЯ.....	26
СВОБОДА СЛОВА.....	32
ДОБРОЧИННІ АКЦІЇ.....	34
ІМІДЖ КРАЇНИ	34
НАДЗВИЧАЙНІ ПОДІЇ.....	34
КРИТИКА ПОЛІТИКИ ЗАХІДНИХ КРАЇН ПО УКРАЇНІ.....	35
ІНФОРМАЦІЙНА ВІЙНА	35
НОВИНИ ЗІ СТАНУ СЕПАРАТИСТІВ	36
КРИТИКА ВЛАДНИХ СТРУКТУР УКРАЇНИ	36
КРИМ	37
ПРОБЛЕМИ БІЖЕНЦІВ	38
ДОНБАС	38
ЕКОНОМІЧНА ВІЙНА ТА САНКЦІЇ.....	39
КРИТИКА ВЛАДНИХ СТРУКТУР РОСІЇ.....	40
ПОЛІТВ'ЯЗНІ, ПОЛОНЕНІ ТА ЗАРУЧНИКИ	41
ПРОБЛЕМИ ВРЕГУЛЮВАННЯ СИТУАЦІЇ НА СХОДІ УКРАЇНИ	43

ПОЛІТИЧНА БОРОТЬБА

На південному заході України розігрується політична драма, здатна вплинути на результат президентських виборів 2019 року: мера Одеси Геннадія Труханова звинуватили у розтраті держкоштів. Джерела РІА Новини в регіоні вважають, що за цим стоїть команда Петра Порошенка. Київ намагається заручитися підтримкою місцевих еліт, без допомоги яких главі держави не втриматися при владі. У партії Труханова в Одесі досить розгалужена структура – від мережі низових агітаторів до лідерів громадської думки. Петру Порошенку потрібні всі ці ресурси, адже своєї бази в місті у нього немає. Переконалий, якщо Труханов гарантує підтримку Порошенка, всі гріхи мера благополучно забудуть”, – поділився думкою український політолог Сергій Белашко.

Одесса ждет замеса. Киев обвиняет город в сепаратизме = [Одеса чекає замісу. Київ звинувачує місто в сепаратизмі] // Вести. – Рига, 2018. – 11.10. (<https://vesti.lv/statija/v-mire/2018/10/11/odessa-zhdet-zamesa-kiev-obvinyayet-gorod-v-separatizme>)

***

Умовна „партія війни” у Верховній Раді, яку асоціюють з Народним фронтом, партіями „Самопоміч”, „Свобода”, радикалами Ляшко і „Батьківщиною” Тимошенко, після вибухів на арсеналі, знову з власними варіаціями почала озвучувати вимогу звільнити главу українського Генштабу – Віктора Муженка, або главу військового відомства Степана Полторака. З точки зору політтехнологів Порошенка, кампанія за відставку Муженка і Полторака, що забезпечує йому лояльність армії, – це спроба відібрати у глави держави військову і націоналістичну складову, на яку він робить ставку і яку, не без успіху, останні півроку монополізував. Тому єдине, що залишається Порошенку, на думку автора публікації, вкотре шукати в критичній ситуації „руку Москви”.

Дульман, Павел. Пострадала „триада” : Взрывы на арсенале бьют по предвыборной кампании Порошенко = [Постраждала „триада”. Вибухи на арсеналі б’ють по передвиборчій кампанії Порошенка] / П. Дульман // Российская газета. – М., 2018. – 10.10. (<https://rg.ru/2018/10/10/vzryvy-na-arsenale-biut-po-predvybornoj-kampanii-poroshenko.html>)

***

Політичний оглядач „Коммерсанту” Дмитро Дрізе вважає, що Юлія Тимошенко поки що єдиний більш-менш проросійський кандидат на майбутніх українських виборах. Юлія Тимошенко, яка на сьогодні займає перше місце в гонці претендентів у боротьбі за пост Президента України, зробила серйозну заяву, що безпосередньо зачіпає російські інтереси. Юлія Володимирівна оголосила, що в разі перемоги на виборах, ліквідує головну газову компанію країни „Нафтогаз” України як розсадник корупції і незаконних посередницьких схем.

„Хуже при Тимошенко точно не будет” : Дмитрий Дризе – о Юлии Тимошенко и ликвидации „Нафтогаза” = [„Гірше при Тимошенко точно не буде”. Дмитро Дрізе – про Юлію Тимошенко та ліквідацію „Нафтогазу”] // Коммерсантъ. – М., 2018. – 01.10. (<https://www.kommersant.ru/doc/3757803>)

НАЦІОНАЛЬНА ПОЛІТИКА

Прийняття Верховною Радою законопроекту про державну мову суперечить міжнародним зобов'язанням і навіть Конституції України. Про це „Известиям” заявив постійний представник Росії при ОБСЄ Олександр Лукашевич. Дипломат запевнив, що Москва має намір „тримати в фокусі цю проблему” на майданчику ОБСЄ і домагатися від організації серйозної реакції на протиправні дії України і порушення прав людини. Як пояснив „Известиям” депутат Верховної Ради України від „Опозиційного блоку” Євген Балицький, російська „фактично навіть не вважається мовою нацменшини і окремо прописана в Конституції”. На його думку, законопроект, в першу чергу, спрямований проти російської мови і сходу України і, звичайно, „б'є по іншим нацменшинам”.

Забродин, Алексей. Языком не вышел: РФ требует от ОБСЕ реакции на скандальный закон Киева : Постоянный представитель РФ при международной организации Александр Лукашевич заверил, что Москва будет держать в фокусе проблему нарушения прав национальных меньшинств на Украине = [Языком не вышел: РФ wymagaє від ОБСЄ реакції на скандальний закон Києва. Постійний представник РФ при міжнародній організації Олександр Лукашевич запевнив, що Москва буде тримати в фокусі проблему порушення прав національних меншин в Україні] / А. Забродин // Известия. – М., 2018. – 12.10. (<https://iz.ru/799252/aleksei-zabrodin/iazykom-ne-vyshel-rf-trebuets-ot-obse-reaktcii-na-skandalnyi-zakon-kieva>)

***

Київські політики, як вважає автор, звинувачують Будапешт в „гуманітарній агресії”, запевняючи, що справи на заході України ось-ось підуть за „кримським сценарієм”. „Якраз реакція Києва надумана і необґрунтована, – упевнений угорський політолог Габор Штір. – Угорщина і раніше надавала громадянство жителям Закарпаття, це триває кілька років, але таку реакцію демонструють саме зараз”. На його думку, так відбувається тому, що Київ потребує „ще трошки роздути націоналістичні настрої, а гасло „росіяни – вороги” вже не працює. „Тепер ось є новий ворог в особі Угорщини”, – зауважує Штір, – Угорщина не претендує на Закарпаття, там лише кілька районів, населених угорцями але Києву вигідно говорити про сепаратизм”.

Лисицын, Антон. „Тревога! Мой сосед – сепаратист!”: Украина может потерять Закарпатье = [„Тревога! Мій сусід – сепаратист!”: Україна може втратити Закарпаття] / А. Лисицын // Вести. – Рига, 2018. – 09.10. (<https://vesti.lv/statja/v-mire/2018/10/09/trevoga-moy-sosed-separatist-ukraina-mozhet-poteryat-zakarpate>)

***

Верховна Рада України прийняла в першому читанні мовний законопроект, яким російська мова, на думку автора публікації, фактично вилучається з публічного звернення. У старших класах і у вузах російська мова повністю заборонена. Автор вважає, що під заборонаю вона в органах влади, судах, науці, на транспорті, в політичному житті, рекламі, кіно і якщо вистави російською мовою ще можна буде ставити, то обов'язково з субтитрами. Нинішній проект, як вважає автор публікації, „передбачає фактичне знищення преси російською мовою”.

Корнилов, Владимир. *На Украине не останется ни русских, ни венгерских, ни румынских школ = [В Україні не залишиться ні російських, ні угорських, ні румунських шкіл] / В. Корнилов // Вести. – Рига, 2018. – 08.10. (<https://vesti.lv/statja/v-mire/2018/10/08/na-ukraine-ne-ostanetsya-ni-russkih-ni-vengerskih-ni-rumynskih-shkol>)*

***

На думку автора, Київ пішов на різке загострення конфлікту з Будапештом, оголосивши одного з консулів Угорщини персоною „нон грата”. Формальним приводом для такого рішення українського МЗС став „паспортний скандал”, що вибухнув після оприлюднення відео з роздачею угорських паспортів громадянам України в Закарпатті. Немає сумнівів, вважає автор публікації, що влада Угорщини не забариться з відповіддю і конфлікт двох країн, який триває вже близько року, вийде на принципово інший рівень. У подробицях і нюансах подвійної паспортизації громадян України розбиралися „Известия”.

Подгорный, Николай. *Паспортный отжим: конфликт Киева с Будапештом резко обострился : Украину делят по национальному признаку = [Паспортне віджимання: конфлікт Києва з Будапештом різко загострився. Україну ділять за національною ознакою] / Н. Подгорный // Известия. – М., 2018. – 04.10. (<https://iz.ru/796622/nikolai-podgorny/pasportnyi-otzhim-konflikt-kieva-s-budapeshtom-rezko-obostrilsia>)*

АНАЛІТИЧНА ТА ПРОГНОСТИЧНА ІНФОРМАЦІЯ

На думку американського історика Еріка Зюсса, США збираються використовувати Україну як майданчик для початку глобального конфлікту – Третьої світової війни. У своїй публікації фахівець привів цитату видання Strategic Culture, де розповідається про те, як Вашингтон готується до бойових дій, про що наочно говорять події, пов’язані з Україною, які відбулися останнім часом. Серед них називається вбивство глави самопроголошеної Донецької народної республіки Олександра Захарченка, навчання НАТО, що проводяться в Україні, а також передача Вашингтоном Києву бойових катерів.

Историк раскрыл план США развязать Третью мировую на Украине = [Историк розкрив план США розв’язати Третю світову в Україні] // Вести. – Рига, 2018. – 10.10. (<https://vesti.lv/statja/v-mire/2018/10/10/istorik-raskryl-plan-ssha-razvyazat-tretyu-mirovuyu-na-ukraine>)

***

„Известия” розбиралися в подробицях пожежі на військовому складі № 6 в районі міста Ічня Чернігівської області. Політики і експерти називають різні версії події. Були припущення про „російський слід” – „руку Кремля” в Україні. Зокрема, на Москву відповідальність поклав міністр інфраструктури Володимир Омелян. Військова прокуратура порушила справу за статтею „Недбале ставлення до військової служби”. Третя версія – свідомий підпал арсеналу своїми силами. Про це, зокрема сказав український військовий експерт Олег Жданов.

Кармазин, Игорь. *Ичненская война: кто взорвал крупнейший склад боеприпасов на Украине : Град снарядов накрыл десятки населенных пунктов = [Ічнянська війна: хто підірвав найбільший склад боєприпасів в Україні. Град снарядів накryw десятки*

населених пунктів] / И. Кармазин // Известия. – М., 2018. – 10.10. (<https://iz.ru/798470/igor-karmazin/ichnenskaia-voyna-kto-vzorval-krupneishii-sklad-boepripasov-na-ukraine>)

***

У політико-експертному співтоваристві України активно обговорюється питання, що робити з жителями Донбасу і Криму після їх повернення під українську юрисдикцію, пише Олександр Носович на порталі Rubaltic. Популярна ідея – піти прибалтійським шляхом: позбавити всіх „сепарів”, „вату” і „колорадів” громадянства і заборонити їм брати участь у виборах. Ця ідея неодноразово озвучувалася в українському інформаційному просторі. Перед жителями Криму і Донбасу, таким чином, постає перспектива стати в складі „європейської України” негромадянами. У Криму та Донбасі, на думку автора, чули про плани української влади. Можливо, тому вони не горять бажанням ні „йти в Європу”, ні повертатися до складу України, вважає експерт.

Опыт Балтии. Украина сделает из жителей Донбасса неграждан? = [Досвід Балтії. Україна зробить з жителів Донбасу негромадян?] // Вести. – Рига, 2018. – 10.10. (<https://vesti.lv/statja/v-mire/2018/10/10/opyt-baltii-ukraina-sdelaet-iz-zhiteley-donbassa-negrzhdan>)

***

Експерти підбили підсумки опитування про ставлення росіян і українців один до одного і назвали головні риси, які виділили жителі двох країн у сусідів. Згідно результатів дослідження „Левада-центру” і Київського міжнародного інституту соціології, симпатії українців до росіян істотно вирости. 38 відсотків громадян України відзначили, що відносяться до Росії позитивно, 10 відсотків – „дуже добре”. Рік тому лише третина громадян позитивно охарактеризували своє ставлення до сусідів. Керівник українського Центру прикладних політичних досліджень „Пента” Володимир Фесенко пов’язує ці зміни зі зниженням інтенсивності бойових дій на сході України. На відміну від переважно позитивної характеристики, яку дали українські громадяни сусідам, росіяни з 2014 року майже не змінили негативного ставлення до Києва. За даними дослідження, більше 50 відсотків росіян ставляться до України „в основному погано”.

Россияне посчитали лицемерие и хитрость главными чертами украинцев = [Росіяни вважали лицемірство і хитрість головними рисами українців] // Вести. – Рига, 2018. – 10.10. (<https://vesti.lv/statja/lifenews/2018/10/10/rossiyane-poschitali-licemerie-i-hitrost-glavnymi-chertami-ukraincev>)

***

Текст підготовлений для виступу Антона Мачеревича, колишнього міністра національної оборони Польщі, на „Ризькій конференції”, що пройшла в столиці Латвії. Автором аналізується діяльність Північноатлантичного альянсу, який під тиском Берліна відмовився приймати до своїх лав Україну і Грузію. Автор підкреслює, що такі події як напад Москви на грузинську державу, смоленська катастрофа, захоплення Криму і Донбасу, катастрофа малайзійського пасажирського літака свідчать про те, що Кремль готується до відновлення радянської імперії.

Macerewicz, Antoni. Dylematy państw bałtyckich i Europy Środkowo-Wschodniej = [Дилеми країн Балтії та Центрально-Східної Європи] / A. Macerewicz // Gazeta Polska. –

Warsaw, 2018. – 05.10. (<http://www.gazetapolska.pl/17648-dylematy-panstw-baltyckich-i-europy-srodkowo-wschodniej>)

МІЖНАРОДНА ПОЛІТИКА

Президент України Петро Порошенко назвав Придністров'я небезпечним напрямом, таким же як Крим. На всіх небезпечних напрямках будуть створені спеціальні угруповання сил, „які готові для відбиття агресії”, відзначив Порошенко. Співголова Об'єднаної контрольної комісії, яка контролює зону безпеки в Придністров'ї, Олег Беляков зауважив „НГ”, що слова Порошенка відносяться до Оперативної групи російських військ (ОГРВ) і звучать як попередження – і ОГРВ, і миротворцям. Вихід, за словами Белякова, – не піддаватися на провокації.

Гамова, Светлана. Приднестровье приравняли к Крыму : Порошенко „запечатает” границу непризнанной республики = [Придністров'я прирівняли до Криму. Порошенко „запечатас” кордон невизнаної республіки] / С. Гамова // Независимая газета. – М., 2018. – 11.10. (http://www.ng.ru/cis/2018-10-11/5_7330_pridnestr.html)

***

У Сенаті пройде голосування щодо затвердження Вільяма Брайана на посаді заступника голови Міністерства внутрішньої безпеки США з питань науки і технологій. Увага при цьому прикута до його зв'язків з Україною. Коли в 2014 році з Росії в Україну пішли танки, артилерія і бойові частини, уряд США відправив до Києва команду технічних експертів з різних відомств, щоб допомогти уряду зміцнити енергопостачання напередодні зими. Главою команди був Вільям Брайан, фахівець з енергетичної інфраструктури і безпеки. Але він був новачком в тому, що стосується корумпованого світу української політики, і незабаром американські й українські чиновники почали побоюватися, що його залучила на свою сторону українська компанія, пов'язана з відомим олігархом. Побоювання посилювалися, коли Брайан став співробітником консалтингової фірми, яка займалася реалізацією ділових пропозицій цієї компанії. Наразі Сенат вивчає взаємини Брайана із засновниками цієї української компанії – „Центру досліджень енергетики”, а також його роботу в інтересах „Нафтогазу”.

Vogel, Kenneth P. Trump Nominee Draws Scrutiny for Ties to Ukrainian Energy Interests = [Кандидат Трампа на пост в Міністерстві внутрішньої безпеки пов'язаний з інтересами України в енергетиці] / К. Р. Vogel // The New York Times. – New York, 2018. – 10.10. (<https://www.nytimes.com/2018/10/10/us/politics/william-bryan-homeland-security.html>)

***

Президент США Дональд Трамп надав Україні військову допомогу, яку колишній президент Барак Обама відмовлявся надавати. Ця допомога повинна бути розширена за рахунок включення бронетехніки і зенітно-ракетних батарей.

Babbin, J. Putin's Arctic land grab = [Захват Путиным арктичних земель] / Jed Babbin // The Washington Times. – Washington, 2018. – 09.10. (<https://www.washingtontimes.com/news/2018/oct/7/vladimir-putins-arctic-land-grab-for-russia/>)

***

Нинішня фаза конфронтації між Росією і Заходом, яка скоріше нагадує пік холодної війни, ніж період мирного співіснування і розрядку в конфлікті між Сходом і Заходом, була викликана внутрішньополітичним конфліктом в Україні, країні, яка з моменту отримання незалежності в 1991 році, розірвана на частини в мовному, культурному, конфесійному і політичному аспектах. Тобто основу цього конфлікту, що вибухнув у 2014 році, становить структурне протиріччя, яким скористалися дві вітчизняні олігархічні фракції і до яких підключилися Росія і (менш очевидно) США.

Brandt, Peter. Lehren aus der Entspannungspolitik ziehen! = [Винести уроки з політики розрядку!] / P. Brandt // Deutschlandfunk. – Berlin, 2018. – 09.10. (https://www.deutschlandfunkkultur.de/das-deutsch-russische-verhaeltnis-lehren-aus-der.1005.de.html?dram:article_id=429800)

***

Британія після виходу з ЄС боротиметься з російською агресією, зміцнюючи торговельні зв'язки з Україною і зберігаючи європейські санкції – з такою заявою, як передає кореспондент The Times Каллум Джонс, виступить міністр зовнішньої торгівлі Великобританії Ліам Фокс. „Співробітники Уайтхоллу почали переговори з українськими колегами минулого тижня”, – повідомляє журналіст. Ліам Фокс, в минулому міністр оборони, повинен звернутися до Українського бізнес-форуму в Лондоні й заявити, що торгівля і безпека – „частина одного цілого”.

Jones, Callum. Britain seeks to cement trade ties with Ukraine = [Британія прагне зміцнити торговельні зв'язки з Україною] / C. Jones // TIME. – New York, 2018. – 09.10. (<https://www.thetimes.co.uk/edition/news/britain-seeks-to-cement-trade-ties-with-ukraine-8vwjmmnsw>)

***

Після анексії Криму російська делегація була позбавлена в ПАРЄ права голосу. З тих пір московські парламентарі не беруть участі в пленарних засіданнях. У відповідь Росія призупинила виплати в Раді Європи. Тепер Росію можуть повернути в Страсбург.

Von Salzen, Claudia. Wie halten Sie es mit Russland? = [Голосування в ПАРЄ: як нам бути з Росією?] / C. von Salzen // Tagesspiegel. – Berlin, 2018. – 09.10. (<https://www.tagesspiegel.de/themen/agenda/abstimmung-im-europarat-wie-halten-sie-es-mit-russland/23161330.html>)

***

Білорусь незмінно і послідовно виступає за діалог у широкому сенсі для пошуку компромісів і вирішення протиріч в сучасному світі. Про це президент Білорусі заявив на зустрічі з генеральним секретарем Організації з безпеки і співпраці в Європі Томасом Гремінгером. Гість приїхав до Мінська для участі в міжнародній конференції високого рівня „Запобігання та боротьба з тероризмом у цифрову епоху”, що проходить під егідою ОБСЄ. Гість подякував президенту за його зацікавлену позицію в питанні врегулювання конфлікту в Україні.

Квят, Дмитрий. Лукашенко: Беларусь всегда выступала и выступает за диалог : Президент встретился с генсеком ОБСЕ Томасом Гремингером = [Лукашенко: Білорусь завжди виступала і виступає за діалог. Президент зустрівся з генсеком ОБСЄ Томасом

Гремінгером] / Д. Крят // Советская Белоруссия. – Минск, 2018. – 09.10. (<https://www.sb.by/articles/lukashenko-belarus-vsegda-vystupala-i-vystupaet-za-dialog.html>)

***

Третій экс-глава української держави приїхав до Мінська і провів більш ніж двогодинну зустріч з Олександром Лукашенком. Солідна тривалість бесіди логічно пояснюється неабиякою кількістю питань, які не можуть не хвилювати Мінськ як в контексті двосторонніх білорусько-українських відносин, так і в площині участі південної сусідки в інтеграційних об'єднаннях. Відома позиція Білорусі і по ситуації в Україні в цілому. Олександр Лукашенко ніколи не приховував щирої зацікавленості в тому, щоб у сусідів встановився мир. Але при цьому внутрішні проблеми – виключно українська компетенція.

Крят, Дмитрий. Основа добрых отношений : Александр Лукашенко встретился с Виктором Ющенко = [Основа добрих відносин. Олександр Лукашенко зустрівся з Віктором Ющенко] / Д. Крят // Советская Белоруссия. – Минск, 2018. – 09.10. (<https://www.sb.by/articles/osnova-dobrykh-otnosheniy.html>)

***

Багато хто боїться, що готовність Росії вести військові кампанії в декількох регіонах одночасно – від сільськогосподарських районів сходу України і лісів Естонії до пустель Сирії та Лівії – може привести до того, що Великобританії доведеться битися на декількох фронтах. Бригадир Зак Стеннінг, який командує сухопутними військами в ході військових навчань, доручив поекспериментувати з технологіями і новими тактиками ведення війни – частково для того, щоб знайти відповідь на тій тактиці, яку Росія застосувала в Криму і на сході України.

Hookman, Mark. In the biggest war games for 17 years troops have one enemy in mind: Russia = [На наймасштабніших навчаннях за останні 17 років на думці у британських військових буде тільки один ворог – Росія] / М. Hookman // TIME. – New York, 2018. – 08.10. (<https://www.thetimes.co.uk/article/in-the-biggest-war-games-for-17-years-troops-have-one-enemy-in-mind-russia-brt9fvg5d>)

***

Коли мова йде про гроші, санкції і солідарність ролі не грають, пише Андреас Шнаудер в австрійській „Der Standard”, попри напруженість, пов'язану з анексією Криму та конфліктом на сході України. Хоча Федеральний канцлер Австрії С. Курц, неодноразово висловлювався за відмову від „блокового мислення” і перелом тренда в стосунках. Разом з цим чинний голова Ради ЄС публічно ставить під сумнів рішення ЄС.

Schnauder, Andreas. Österreichs Russland-Politik ganz im Zeichen guter Gasgeschäfte = [Політика Австрії щодо Росії під знаком прибуткових газових угод] / А. Schnauder // Der Standard. – Vienna, 2018. – 07.10. (<https://www.derstandard.de/story/2000088656939/oesterreichs-russland-politik-ganz-im-zeichen-guter-gasgeschaefte>)

***

Київ висилає угорського консула, який звинувачується у видачі паспортів Угорщини українським громадянам угорського походження. На задньому плані йде

запекла боротьба за входження України до Атлантичного альянсу, проти чого виступає Росія. Отже цей серйозний дипломатичний конфлікт між Угорщиною, членом НАТО та Європейським Союзом, має подвійний фон: по-перше політика харизматичного прем'єра Віктора Орбана щодо видачі паспортів для всіх громадян України угорського походження та взагалі відмінні стосунки між Віктором Орбаном та Президентом Російської Федерації Володимиром Путіним. По-друге, Будапешт блокує проведення засідань комісії Україна-НАТО на рівні міністрів та лідерів держав. А з цією кризою Кремль в черговий раз досягає своєї мети – запровадження суперечок та розколу у НАТО та ЄС.

Tarquini, Andrea. Ungheria-Ucraina, crisi diplomatica sui passaporti. E sulla Nato = [Угорщина-Україна: дипломатична криза через паспорти. І через НАТО] / A. Tarquini // La Repubblica. – Roma, 2018. – 04.10. (<https://www.repubblica.it/esteri/2018/10/04/news/ungheria-ucraina crisi diplomatica sui passaporti e sulla nato-208143702/>)

***

Україна надала угорському консулу 72 години для виїзду з країни після звинувачення його в незаконній видачі паспортів етнічним угорцям в Україні. Україна звинувачує консула, який знаходиться в західному місті Берегове поблизу угорського кордону, в „діяльності, несумісній зі статусом консульського службовця”. Вислання є останнім кроком у серії дипломатичних суперечок між Україною та Угорщиною, що призвело до того, що Угорщина обіцяє блокувати прагнення Києва вступити до Європейського Союзу та НАТО.

Ukraine expels Hungarian consul after passport row = [Україна висилає угорського консула після паспортного скандалу] // Cyprus Mail. – Nicosia, 2018. – 04.10. (<https://cyprus-mail.com/2018/10/04/ukraine-expels-hungarian-consul-after-passport-row/?hilit=%27ukraine%27>)

***

У Кишиневі відбудеться зустріч глав урядів країн – членів Організації за демократію та економічний розвиток (ГУАМ – Грузія, Україна, Азербайджан і Молдова). Про це повідомив міністр закордонних справ Молдови Тудор Уляновський. Метою ГУАМ є спільна боротьба з російською загрозою, що виражається в підтримці Москвою сепаратистських анклавів у країнах об'єднання, пояснив керівник кишинівського Центру стратегічних досліджень та політичного консалтингу Politicon Анатол Царану.

Гамова, Светлана. ГУАМ укрепляет единый фронт против России : Объединение намерено бороться с сепаратистами, поддерживаемыми Москвой = [ГУАМ зміцнює єдиний фронт проти Росії. Об'єднання має намір боротися з сепаратистами, яких підтримує Москва] / С. Гамова // Независимая газета. – М., 2018. – 04.10. (http://www.ng.ru/cis/2018-10-04/5_7325_moldova.html)

***

Вірменський реформатор Нікол Пашинян вважає, що нинішня криза в країні є вірменською, тим не менш, в ній є російська складова. Москва, яка забезпечує „екзистенціальну” безпеку цієї маленької кавказької республіки, затиснутої між своїми турецькими та азербайджанськими ворогами, наполягала на буквальному

дотриманні конституції і на тому, щоб новий уряд співпрацював з парламентом. „Росіяни усвідомили свої помилки в Україні і не захотіли афішувати свою відразу до нашої революції. Але по суті вони не люблять Пашиняна і змушують його співіснувати з продажним парламентом в надії на те, що він не зможе його реформувати і з часом втратить підтримку народу”, – з жалем сказав один наближений до Нікола Пашиняна.

Genté, Régis. Arménie: le premier ministre bataille pour obtenir des législatives anticipées = [Вірменія: Прем'єр-міністр бореться за проведення дострокових виборів] / R. Genté // Le Figaro. – Paris, 2018. – 03.10. (http://www.lefigaro.fr/international/2018/10/03/01003-20181003ARTFIG00251-armenie-le-premier-ministre-bataille-pour-obtenir-des-legislatives-anticipees.php?redirect_premium)

***

Затяжний дипломатичний конфлікт між Києвом і Будапештом вийшов на новий рівень. Раніше протистояння обмежувалося словесними пікіровками і блокуванням угорською владою засідань комісії Україна-НАТО. А тепер український МЗС пообіцяв у найближчі дні вислати із закарпатського міста Берегове угорського консула, який масово видавав місцевим жителям паспорти. Будапешт, на думку авторів публікації, нічого поганого в своїх діях не бачить, обіцяючи дзеркально відповісти Києву. У Брюсселі та Вашингтоні закликають сторони до діалогу і компромісів. Тим більше, як запевнив глава МЗС України Павло Клімкін, що конфліктом в результаті може скористатися Росія.

Кривошеев, Кирилл. Венгрия и Украина перешли от слов к консулам : Выдача венгерских паспортов в Закарпатье усугубила конфликт двух стран = [Угорщина і Україна перейшли від слів до консулів. Выдача угорських паспортів у Закарпатті посилює конфлікт двох країн] / К. Кривошеев, Я. Соколовская, М. Киселева // Коммерсантъ. – М., 2018. – 03.10. (<https://www.kommersant.ru/doc/3759038>)

***

Президент України Петро Порошенко вручив у Києві одну з найвищих державних нагород України колишньому президенту Франції за його внесок у мирний процес на сході України. Ця подія послідувала за недавньою публікацією мемуарів Франсуа Олланда, в яких він ділиться враженнями про Мінські переговори в 2015 році за участю Меркель, Порошенка і Путіна, повідомляє „Le Figaro”.

Hollande décoré par le président Porochenko = [Президент Порошенко нагородив Франсуа Олланда] // Le Figaro. – Paris, 2018. – 02.10. (<http://www.lefigaro.fr/flash-actu/2018/10/01/97001-20181001FILWWW00221-hollande-decore-par-le-president-porochenko.php>)

***

У Росії з великою увагою ставляться до візиту федерального канцлера Австрії Себастьяна Курца в місто на Неві, де він і президент РФ Володимир Путін відкриють виставку в Державному Ермітажі та проведуть переговори. На порядку денному – двостороннє співробітництво, відносини РФ і ЄС, ситуація в Сирії, український конфлікт, транзит російського газу через Україну і, мабуть, становище на Балканах. Відень не ставить під сумнів систему цінностей ЄС, підтверджуючи свої позиції, в

тому числі через претензії до Москви з приводу дефіциту в правозахисній сфері, розбіжностей в інтерпретації причин української кризи.

Васильев, Виктор Иванович, доктор политических наук, ведущий научный сотрудник ИМЭМО им. Е.М. Примакова РАН. Зачем Себастьян Курц пожалует в Санкт-Петербург : Лидеры РФ и Австрии встретятся в этом году в пятый раз = [Навіщо Себастьян Курц завітає в Санкт-Петербург. Лідери РФ і Австрії зустрінуться в цьому році в п'ятий раз] / В. И. Васильев // Независимая газета. – М., 2018. – 02.10. (http://www.ng.ru/vision/2018-10-02/6_7323_kurz.html)

***

До числа країн, які від зростання цін на нафту постраждають, відносяться Індія, Китай, Тайвань, Чилі, Туреччина, Єгипет і Україна. Збільшені витрати на нафту поставлять їх економіку під удар, зробивши її більш вразливою перед скачками процентних ставок в США. Видання пише, що „основні ринки, що розвиваються оцінюються за їх уразливістю перед змінами цін на нафту і процентних ставок в США, а також протекціонізму”.

Curran, Enda. What Oil at \$100 a Barrel Would Mean for the Global Economy = [Що значить нафта по 100 доларів за барель для глобальної економіки?] / E. Curran // Bloomberg. – New-York, 2018. – 01.10. (<https://www.bloomberg.com/news/articles/2018-09-30/what-oil-at-100-a-barrel-would-mean-for-the-world-economy>)

***

Конфлікт між Угорщиною та Україною обростає новими деталями. Країни мають намір взаємно видворити консулів. Якщо до цих пір з'ясування відносин вкладалося в рамки дипломатії, то тепер воно вийшло на інший рівень. Главу МЗС Угорщини в Україні внесли в списки „ворогів” на відомому сайті „Миротворець”. У відповіді Угорщини пролунав натяк на швидку зміну влади в Україні. Українські політики давно підозрюють, що Угорщина „діє в руслі інтересів Росії”.

Ивженко, Татьяна. Киев и Будапешт на грани холодной войны : В Украине увидели „российский фактор” в конфликте с Венгрией = [Київ і Будапешт на межі холодної війни. В Україні побачили „російський фактор” в конфлікті з Угорщиною] / Т. Ивженко // Независимая газета. – М., 2018. – 01.10. (http://www.ng.ru/cis/2018-10-01/5_7322_kiev.html)

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СОЮЗ

Найновіші модульні автомати Grot, гвинтівки та міномети з Тарнова, протиповітряні комплекси Grom – боєприпаси, засоби захисту з Маскполу та послуги з модернізації пропонуються Polska Grupa Zbrojeniowa на виставці „Зброя та Безпека – 2018”, найбільшій виставці озброєнь в Україні.

Lentowicz, Zbigniew. Polska broń kusi w Kijowie = [Польська зброя спокушає в Києві] / Z. Lentowicz // Rzeczpospolita. – Warsaw, 2018. – 09.10. (<https://www.rp.pl/Przemysl-Obronny/310099955-Polska-bron-kusi-w-Kijowie.html>)

***

Спеціалісти та фахівці з поза меж Європейського Союзу зможуть легально протягом шести місяців шукати роботу в Німеччині, а потім працювати на законних

підставах. Для найбільш затребуваних професій, включаючи IT-фахівців, буде ще більше можливостей. Це витікає з попередніх розголошень німецького закону про імміграцію професійної робочої сили з поза меж ЄС, як це описано службою мовлення Deutsche Welle. Протягом кількох місяців це зможе ефективно вивести з польського ринку професіоналів та фахівців зі східного кордону, особливо з України, вважає автор публікації. Для польських компаній німецький закон означатиме проблеми з залученням робітників з України, які до сих пір не можуть розраховувати у Польщі знайти роботу на постійній основі. Заробітна плата у Німеччині з 3-4 рази вище, ніж в Польщі. 37 відсотків українців, які працюють у Польщі, визнали, що вони планують працювати в іншій країні – переважно у Німеччині та Великобританії.

Błaszczak, Anita. Kłopoty na rynku pracy. Niemcy zabiorą nam Ukraińców : Niemiecki rząd chce szerzej otworzyć drzwi dla wykwalifikowanych pracowników spoza Unii. Oficjalnie o tym nie mówi, ale wiadomo, że chodzi głównie o Ukraińców, którzy już teraz często pracują za Odrą nielegalnie. = [Проблеми на ринку праці. Німці забирають у нас українців. Німецький уряд хоче відкрити двері для кваліфікованих працівників, які не є членами ЄС. Офіційно він про це не говорить, але відомо, що це, в основному, українці, які вже нелегально працюють за Одером] / A. Błaszczak // Rzeczpospolita. – Warsaw, 2018. – 04.10. (<https://www.rp.pl/Rynek-pracy/310049964-Kłopoty-na-ryнку-pracy-Niemcy-zabiora-nam-Ukraińcow.html>)

***

Голова Міністерства закордонних справ України Павло Клімкін заявив, що дня в Будапешт буде направлено дипломатичну ноту про необхідність консулу Угорщини покинути Україну. Угорський консул в Україні відповідає за видачу угорських паспортів громадянам України на Закарпатті. Скандал виник після опублікування у ЗМІ відеозапису, що зображує процес видачі паспортів. У консульстві Угорщини в Береговому чиновники просили приховувати від влади України наявність другого громадянства.

Malinowski, Przemysław. Konsul Węgier wydany z Ukrainy : Szef MSZ Ukrainy Pawło Klimkin poinformował, że jutro do Budapesztu zostanie wysłana nota dyplomatyczna ws. konieczności opuszczenia kraju przez konsula Węgier. = [Угорський консул висланий з України] / P. Malinowski // Rzeczpospolita. – Warsaw, 2018. – 03.10. (<https://www.rp.pl/Polityka/181009775-Konsul-Węgier-wydany-z-Ukrainy.html>)

***

У Верховній Раді України „Известиям” розповіли, що через політику Президента країни Петра Порошенка і його оточення конфлікти з сусідніми державами в подальшому будуть тільки посилюватися. Український депутат Євген Галицький заявив: „Проблеми є і з Росією, і з Білоруссю, і з Польщею. Біда в тому, що через таке ставлення нинішньої влади до національних меншин ці люди всіляко шукають можливості залишити країну”. Автор наголошує, що „це не вирішує при цьому такі проблеми, як корупція, війна і медицина і на жаль, напруженість з сусідами буде тільки наростати”.

Забродин, Алексей. Консул под ударом: Венгрия готова выслать украинского дипломата : Будапешт пойдет на такой шаг, если Киев выдворит с территории страны венгерского консула = [Консул під ударом: Угорщина готова вислати українського дипломата. Будапешт піде на такий крок, якщо Київ видворить з

території країни угорського консула] / А. Забродин, Д. Лару // Известия. – М., 2018. – 03.10. (<https://iz.ru/795599/aleksei-zabrodin-dmitrii-laru/konsul-pod-udarom-vengrii-a-gotova-vyslat-ukrainskogo-diplomata>)

НАТО

Американські винищувачі F-15C Eagle 194-ої ескадрильї 144-ого авіакрила вперше приземлилися в Україні. На даний момент вони знаходяться на аеродромі Старокостянтинів на захід від Києва. Американські машини візьмуть участь в міжнародних навчаннях „Чисте небо – 2018”, в ході яких будуть задіяні 950 військовослужбовців з 9 країн. Метою маневрів буде відпрацювання ізоляції поля бою з повітря і безпосередньої авіаційної підтримки. Крім того, сили, які беруть участь в навчаннях, потренуються в здійсненні повітряно-транспортних операцій, медичної евакуації та кібероборони.

Истребители НАТО помогут Украине = [Винищувачі НАТО допоможуть Україні] // Вести. – Рига, 2018. – 08.10. (<https://vesti.lv/statja/tehno/2018/10/08/istrebiteli-nato-pomogut-ukraine>)

***

В Україні починаються багатонаціональні військові навчання Clear Sky 2018 („Чисте небо – 2018”). Українське військове відомство повідомило, що метою маневрів є „покращення взаємодії між Україною і НАТО, а також зміцнення регіональної безпеки”. При цьому цілком імовірно, що ці маневри за участю США та інших країн НАТО будуть пов’язані з іншими навчаннями українських військ, які пройдуть поблизу російського кордону в акваторії Азовського моря. Тут відбудуться артилерійські стрільби з метою захисту українського узбережжя від ймовірного противника. Автор підкреслює, що „Київ не приховує, що цей супротивник – Росія”.

Мухин, Владимир. Москву обесточат в час „X” : США и НАТО готовят Украину к масштабной войне с Россией = [Москву знеструмлять у годину „X”. США і НАТО готують Україну до масштабної війни з Росією] / В. Мухин // Независимая газета. – М., 2018. – 07.10. (http://www.ng.ru/politics/2018-10-07/1_7326_sky.html)

***

США звинувачують Росію в порушенні договору РСМД починаючи з 2014 року. У надії підштовхнути Росію до його дотримання Вашингтон навіть ввів санкції. Однак на тлі інших санкцій, спрямованих на те, щоб покарати Росію за приєднання Криму і військову агресію на сході України, заходи, пов’язані з договором РСМД, належного ефекту, мабуть, не мали.

Herszenhorn, David. NATO accuses Russia of violating nuclear treaty = [НАТО звинувачує Росію в порушенні ядерного договору] / D. Herszenhorn // POLITICO. – Arlington, 2018. – 03.10. (<https://www.politico.eu/article/nato-jens-stoltenberg-accuses-russia-of-violating-nuclear-treaty/>)

УКРАЇНСЬКО-РОСІЙСЬКІ ВІДНОСИНИ

Група Bellingcat розкрила особистість другого агента ГРУ – учасника отруєння колишнього полковника російської військової розвідки Сергія Скрипаля. Як повідомляється на сайті групи, під псевдонімом „Олександр Петров” ховається

військовий лікар Олександр Мишкін. The Insider згадує про участь Мишкіна в деяких спецопераціях в Україні, Придністров'ї і Західній Європі. У 2011-2018 роках Мишкін багато разів їздив за кордон, неодноразово відвідуючи в тому числі Україну і Придністров'я.

Bellingcat: Отравитель Скрипаля „Петров” – военный врач из ГРУ Мишкин = [Bellingcat: Отруйник Скрипаля „Петров” – військовий лікар з ГРУ Мишкін] // Грану.Ру. – М., 2018. – 08.10. (<https://graniru.org/Politics/Russia/FSB/m.273229.html>)

***

Кримінальні справи про участь у „Правому секторі” – налагоджений конвеєр. Не такий продуктивний, як переслідування прихильників „Хізб ут-Тахрір”, але технологія та ж. Під каток потрапляють як росіяни, так і українці, які опинилися в Росії. Активно розвивається судовий процес у справі українського солдата Олександра Шумкова. Він дав свідчення, в яких розповів і про діяльність в складі „Правого сектора”, і про те, як він опинився в Росії. Справа Шумкова могла б бути звичайною в ряду репресій російської влади проти громадян України за дії, вчинені на території України. Але є ще таємнича історія про те, як Шумков опинився в Росії, а також події, що відбувалися в Херсоні в період, коли він працював дізнавачем у військовій прокуратурі. Але в будь-якому випадку глибоко ненормально коли Росія привласнила собі право „розслідувати” хто і чим займався на Майдані або як проводяться акції по блокаді транспорту в іншій суверенній країні.

Костромина, Дарья. В неправовом секторе = [У неправовому секторі] / Д. Костромина // Грану.Ру. – М., 2018. – 08.10. (<https://graniru.org/Politics/Russia/Politzeki/m.273217.html>)

***

Володимир Путін є хресним батьком дочки українця Віктора Медведчука, дружина якого розробляє нафтове родовище в Сибіру. Така великодушність Кремля – всього лише елемент великого плану. При відсутності можливості відновити своє фактичне панування в „Малоросії” в один присід, колишня наддержава буде робити це поетапно, пише в своєму блозі у французькому виданні Le Figaro журналіст П'єр Хаффнер. „Хаотичні події будь-якого характеру – релігійні, економічні, етнічні, різні підривні дії, підпали церков, можуть надати Путіну привід для вторгнення в Україну. Проросійська партія „За життя” Віктора Медведчука цього тільки й чекає”, – стверджує блогер. „Путін віддав нафтове родовище в 40 млн тонн його дружині Оксані Марченко не просто за її красиві очі”, – резюмує Хаффнер.

Кремль заберет Украину частями = [Кремль забере Україну частинами] // Вестн. – Рига, 2018. – 07.10. (<https://vesti.lv/statja/v-mire/2018/10/07/kreml-zaberet-ukrainu-chastyami>)

***

Війна в Україні надала ГРУ шанс поправити свою позицію. Ця війна ідеально підходить агентству, яке здатне проводити широкий спектр операцій – від спроб посіяти розбрат до організації громадянських протестів, проникнень і диверсій. Крім того, вона надала можливість розвивати політично акцентований стиль шпіонажу.

Seely, Bob. How Russia's spies became the best known secret agents on the planet = [Як російські шпioni стали найвідомішими таємними агентами у світі] / B. Seely // The Spectator. – London, 2018. – 05.10. (<https://blogs.spectator.co.uk/2018/10/russias-spies-are-now-the-best-known-secret-agents-on-the-planet/>)

***

До тих пір, поки Москва не перестане тиснути на сусідні держави, вони будуть звертатися за альтернативами до Вашингтону, Брюсселю і Пекіну, вважають автори статті в „Нешнл інтерест”. Росія за допомогою сил посередників і власної армії в 2014 році захопила Кримський регіон України і тепер займає частину Донбасу, де за час військового конфлікту загинули більше десяти тисяч чоловік. Росія вдається і до інших способів протидії. Російські військові кораблі переслідують українські судна між Азовським і Чорним морем. Москва тримає за ґратами українських політв'язнів, включаючи відомого режисера Олега Сенцова. Патріарх Московський Кирило, який виступає союзником Кремля, загрожує розірвати відносини з Вселенським патріархом Варфоломієм в Константинополі, якщо той надасть канонічний статус Київському патріархату.

Кортни, Уільям. Кремль втягивает Латвию в международный конфликт = [Кремль втягує Латвію в міжнародний конфлікт] / У. Кортни, К. Яловиц // Вести. – Рига, 2018. – 05.10. (<https://vesti.lv/statja/v-mire/2018/10/05/kreml-vtyagivaet-latviyu-v-mezhdunarodnyy-konflikt>)

***

ВМС України затіяли великі морські навчання на Азовському морі у відповідь на такі ж ВМФ Росії. Про це заявив секретар Ради національної безпеки і оборони Олександр Турчинов, виступаючи на спільній прес-конференції з керівником Бюро національної безпеки Польщі Павелом Солоха в Києві.

Рискин, Андрей. Украина ждет, когда ее бронекатера потопит Черноморский флот = [Україна чекає коли її бронекатери втоплять Чорноморський флот] / А. Рискин // Независимая газета. – М., 2018. – 05.10. (http://www.ng.ru/columnist/2018-10-05/100_181005azov.html)

***

Нова книга кореспондента ВВС Марка Урбана розповідає про раніше невідомі деталі з життя колишнього полковника ГРУ Сергія Скрипаля до та після отруєння у Солсбері. Зокрема, у книзі йдеться про те, що існували плани замаху і на інших перебіжчиків з російських спецслужб. Однак Скрипаль виявився найдосяжнішим. У своїй книзі М. Урбан наводить приклади поглядів С. Скрипаля на Україну та українців. Зокрема, пише автор книги, „він говорив про те, що українці не знають, як керувати, для цього їм потрібні росіяни”. Крім того, як зазначає письменник, „Скрипаль не турбувало, що він описував мені українців вівцями, яким потрібен гарний пастух”.

Urban, Mark. My circle of protection in the Gulag = [Моє коло захисту в ГУЛАГІ] / M. Urban // Daily Mirror. – London, 2018. – 04.10. (<https://www.dailymail.co.uk/news/article-6225115/Salisbury-poison-victim-Sergei-Skripal-reveals-survived-Russias-notorious-prison-camp.html>)

***

Україна вимагає від Росії повернути „вкрадені” 30 тис. вагонів. Ця претензія теоретично може стати новим приводом для Києва порушити питання про остаточний розрив економічних зв'язків з Москвою.

Bashkatova, Anastasiya. Mezhdya Kiyevom i Moskvoy nazrevaet vagonnaya voyna : Ugol'naya zavisimost' ne pozvolyaet Nezalezhnoy prekratit' gruzoperevozki iz RF = [Між Києвом і Москвою назріває вагонна війна. Вугільна залежність не дозволяє Незалежній припинити вантажоперевезення з РФ] / А. Башкатова // Независимая газета. – М., 2018. – 03.10. (http://www.ng.ru/economics/2018-10-03/7_7324_vagonwar.html)

***

Журналіст Марк Урбан випустив книгу з маловідомими подробицями про Сергія Скрипаля. Правда, книга так і не пояснює, навіщо Росія могла б бажати смерті Скрипаля. Виявляється, колишній десантник хоч і був шпигуном, але схвалював багато дій російського керівництва, наприклад, анексію Криму в 2014 році, зневажливо відгукуючись про українців як про „звичайних овець, яким просто потрібен хороший пастух”. І він не вірив, що йому може загрозувати небезпека. Також Скрипаль відмовлявся вірити, що російські війська таємно увійшли на схід України, кажучи, що якби вони це зробили, то швидко дісталися б до столиці країни Києва.

Harding, Luke. Sergei Skripal initially did not believe Russia tried to kill him – book = [Сергій Скрипаль спочатку не вірив, що Росія намагалася його вбити] / L. Harding // The Guardian. – London, 2018. – 02.10. (<https://www.theguardian.com/uk-news/2018/oct/02/sergei-skripal-initially-did-not-believe-russia-tried-to-kill-him-book>)

***

Міністр внутрішніх справ України Арсен Аваков, під час переговорів у Києві з міністром внутрішніх справ Великої Британії Беном Уоллесом заявив, що один з підозрюваних в отруєнні у Солсбері був визнаний учасником російської спецоперації з метою допомоги Віктору Януковичу, колишньому Президенту України, дружнього з Москвою, втекти до Росії в після демократичної революції 2014 року.

Olearchyk, Roman. Ukraine official tells UK Salisbury poisoning suspect participated in 2014 Yanukovich escape = [Український чиновник розповів, що причетний до отруєння в Солсбері, брав участь у втечі Януковича у 2014 році] / R. Olearchyk // Financial Times. – London, 2018. – 02.10. (<https://www.ft.com/content/8fcf16f2-c65a-11e8-ba8f-ee390057b8c9>)

***

Міністр закордонних справ України Павло Клімкін заявив, що Крим, незаконно анексований Росією в 2014 році, став „військовою базою” Москви, і сказав, що Україна має „розумну підозру” про існування „ядерної зброї або, принаймні, інфраструктури ядерної зброї”. У інтерв'ю кримськотатарському телеканалу „АТР” глава української дипломатії заявив, що постачання військової техніки до Сирії відбувається, наприклад, з Криму. За його словами, міністерство закордонних справ України планує висунути резолюцію про „мілітаризацію окупованого Криму”, яку він представить Генеральній Асамблеї ООН.

Ucrania sospecha que Rusia tiene armas o infraestructuras nucleares en Crimea = [Україна підозрює, що Росія має ядерну зброю або інфраструктуру в Криму] // El

Confidencial. – Madrid, 2018. – 02.10. (https://www.elconfidencial.com/mundo/2018-10-02/ucrania-sospecha-rusia-armas-nucleares-crimea_1624062/)

***

Полковник ГРУ Анатолій Чепіга (Руслан Боширов), один з підозрюваних в отруєнні в Солсбері, в 2014 році керував операцією з вивезення в Росію колишнього Президента України Віктора Януковича. Про це повідомив журналіст-розслідувач Сергій Канєв в ефірі „Громадського”. За даними журналіста, за цю спецоперацію Чепіга і отримав звання Героя Росії. Канєв брав участь в розслідуванні The Insider і Bellingcat щодо встановлення осіб підозрюваних в отруєнні колишнього полковника ГРУ Сергія Скрипаля та його доньки в Солсбері.

Канєв: Чепига руководил эвакуацией Януковича = [Канєв: Чепига керував евакуацією Януковича] // Грани.Ру. – М., 2018. – 01.10. (<https://graniru.org/Politics/Russia/FSB/m.273114.html>)

МІЖНАРОДНЕ ЕКОНОМІЧНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО

Чай „Гуаньїн”, який вирощують в Ансі, провінції Фуцзянь у Східному Китаї, славиться орхідеєподібним ароматом і м’яким та свіжим смаком. Він зареєстрований як міжнародний товарний знак у 35 країнах та регіонах, включаючи Росію, Україну та Японію.

In pics: Tie Guanyin tea harvest in Anxi = [В картинках: Врожай чаю „Гуаньїн” в Ансі] // China Daily. – Beijing, 2018. – 10.10. (http://www.chinadaily.com.cn/m/fujian/2018-10/10/content_37045479.htm#)

***

Британська армія вперше задіє літаки-розвідники в наймасштабніших за останні 17 років військових навчаннях. Аналогічні безпілотники використовують на сході України російські сепаратисти для визначення точних координат позицій противника перед початком руйнівних артилерійських атак.

Kennedy, Dominic. Britain takes on Russia’s military might with fleet of 1,000 drones = [Британські безпілотники – для протидії військовій могутності Росії] / D. Kennedy // TIME. – New York, 2018. – 09.10. (<https://www.thetimes.co.uk/edition/news/britain-takes-on-russias-military-might-with-fleet-of-1-000-drones-htvhqpq9s>)

***

Для розширення свого бізнесу щодо енергетики за кордоном, Китаєм було підписано кілька угод про контракти з енергетичними компаніями Литви та України. Вони погодилися спільно розробити проекти з використання енергії вітру, фотоелектрики, біомаси та нової енергетики в центральних та східноєвропейських регіонах. Китай також буде інвестувати в проекти традиційних енергетичних установок та інфраструктури енергопостачання в регіонах.

Xin, Zheng. Powering BRI economies relentlessly = [Економіка Британських островів невпинно зростає] / Z. Xin // China Daily. – Beijing, 2018. – 08.10. (<http://www.chinadaily.com.cn/a/201810/08/WS5bbaec50a310eff30328109a.html>)

***

Поблизу міста Нікополь Дніпропетровської області почалося будівництво потужної сонячної електростанції. Цей проект реалізують найбільший приватний енергетичний холдинг України ДТЕК і китайська компанія СМЕС.

Китайская компания начала строительство крупной СЭС в Центральной Украине = [Китайська компанія почала будівництво великої СЕС в Центральній Україні] // Жэньминь жибао. – Пекин, 2018. – 06.10. (<http://russian.people.com.cn/n3/2018/1006/c31519-9505981-2.html>)

***

Потенціал партнерства між Україною і Китаєм збільшується з кожним роком. Про це заявив прем'єр-міністр України Володимир Гройсман під час зустрічі з послом КНР в Україні Ду Веєм. В. Гройсман привітав народ Китаю з 69-ю річницею утворення КНР, зазначивши при цьому, що сфер взаємного інтересу між Китаєм і Україною стає все більше. За словами прем'єр-міністра України, дві країни можуть збільшити свій товарообіг до 10 млрд доларів США і розширити співпрацю в таких сферах як сільське господарство, будівництво, інфраструктура, енергетика та інші галузі.

Премьер-министр Украины видит растущий потенциал для партнерства с Китаем = [Прем'єр-міністр України бачить зростаючий потенціал для партнерства з Китаєм] // Жэньминь жибао. – Пекин, 2018. – 02.10. (<http://russian.people.com.cn/n3/2018/1003/c31519-9505710.html>)

ВІЗОВИЙ РЕЖИМ

Прем'єр-міністр України Володимир Гройсман та його грузинський колега Мамука Бахтадзе уклали угоду про поїздки громадян двох країн по ID-карткам – внутрішнім паспортам нового зразка. Церемонія підписання відбулася в Кишиневі під час саміту Організації за демократію та економічний розвиток, в яку входять Україна, Грузія, Молдова та Азербайджан.

Украина и Грузия подписали соглашение о поездках граждан по ID-картам = [Україна і Грузія підписали угоду про поїздки громадян за ID-карткам] // Жэньминь жибао. – Пекин, 2018. – 05.10. (<http://russian.people.com.cn/n3/2018/1006/c31519-9505995.html>)

***

Проблема залучення робочої сили з-за кордону стала каменем спотикання серед політиків. Одні вважають, що залучати дешеву робочу силу – це означає забирати можливість працювати у латвійців. Інші впевнені, що місцевим жителям треба шукати висококваліфіковану роботу, а низькооплачувані роботи нехай виконують приїжджі. Співвласник винного бару Garage в Берга і ресторану Hot'e Яніс Ензіс вважає, що не потрібно жити ілюзіями і політичними установками. „Іноземна робоча сила – це нормально!”, – упевнений він. Підприємець вважає, що для ввезення робочої сили потрібна політична сміливість, якої поки недостатньо. Українські кухарі з ресторану „36 лінія” працюють в два рази продуктивніше, ніж їх латвійські колеги і отримують меншу зарплату”, – наголошує підприємець.

Бизнесмен: украинцы в Латвии работают в два раза лучше и с меньшей зарплатой! = [Бізнесмен: українці в Латвії працюють в два рази краще і з меншою зарплатою]

зарплатою!] // *Вести.* – *Рига*, 2018. – 01.10.
(<https://vesti.lv/statja/ekonomika/2018/10/01/biznesmen-ukraincy-v-latvii-rabotayut-v-dva-razaluchshe-i-s-menshey-zarplatoy>)

ФІНАНСОВА ПОЛІТИКА

Верховна Рада планує обговорити проект держбюджету на 2019 рік. Від економічних показників, які затвердять депутати, може залежати продовження співпраці з МВФ. Фонд вимагає від української влади непопулярних рішень напередодні президентських і парламентських виборів. Якщо вимоги не будуть виконані, Київ залишиться без кредитування, що створить загрозу дефолту. В Україні все більше критикують вимоги фонду, але роблять це в основному представники опозиції. Іноземні консультанти радять Києву не відмовлятися від співпраці з МВФ, а, навпаки, якомога швидше виконати всі вимоги.

Ивженко, Татьяна. Украина в шаге от дефолта : Запад подталкивает Киев к непопулярным решениям накануне выборов = [Україна за крок від дефолту. Захід підштовхує Київ до непопулярних рішень напередодні виборів] / Т. Ивженко // Независимая газета. – М., 2018. – 11.10. (http://www.ng.ru/cis/2018-10-11/5_7330_ukraine.html)

***

Виконання рішення арбітражу Гааги про стягнення з Росії компенсації за майно в Криму за позовом ряду компаній Ігоря Коломойського перейшло в стадію стягнення. В рамках цього рішення вже були арештовані акції українських Ощадбанку, ВТБ і Промінвестбанку. Тепер, на думку авторів публікації, виникає ризик реального відчуження їх майна, що може привести до загрози невиконання зобов'язань перед вкладниками. На цьому тлі Нацбанк України підтримав банки, виступивши проти вилучення активів. Юристи кажуть, що регулятора можна залучити в якості третьої сторони в судових справах, а банкіри вважають втручання НБУ необхідним.

Дементьева, Ксения. Российские госбанки поддержат на Украине : Их активы оказались под угрозой = [Російські держбанки підтримують в Україні. Їх активи опинилися під загрозою] / К. Дементьева, А. Занина // Коммерсантъ. – М., 2018. – 03.10. (<https://www.kommersant.ru/doc/3758839>)

***

Чехія опинилася на 4-му місці в списку країн, звідки в Україну найчастіше пересилають гроші приватні особи. Чехію випередили Польща (890 млн доларів), Росія (346 млн доларів) і США (213 млн доларів). Обсяг грошових переказів приватних осіб склав у другому кварталі 9,1% ВВП України.

Чехия на 4 месте по объему денежных переводов на Украину = [Чехія на 4 місці за обсягом грошових переказів в Україну] // Пражский экспресс. – Прага, 2018. – 01.10. (<https://prague-express.cz/economics/69553-chehiya-na-4-meste-po-ob-emu-denezhnykh-perevodov-na-ukrainu>)

ЕКОНОМІКА

Стартував тендер щодо першого етапу проекту підключення електромереж Молдови і Румунії загальною вартістю 270 млн. євро. Проект надасть можливість без обмежень вибрати джерело закупівлі енергії зі Сходу чи Заходу, і цей вибір буде визначатися тільки ціною, і не буде залежати від розвитку ринку в Україні. Розширений доступ до європейського ринку принесе економічні вигоди громадянам і бізнесу Молдови.

Степанов, Георгий. Объявлен тендер по проекту подключения электросетей Молдовы и Румынии = [Оголошено тендер щодо проекту підключення електромереж Молдови і Румунії] / Г. Степанов // Независимая Молдова. – Кишинев, 2018. – 09.10. (<https://noi.md/ru/jekonomika/obiyavlen-tender-po-proektu-podklyucheniya-jelektrosetej-moldovy-i-rumynii>)

ПРОБЛЕМИ ГАЗОПОСТАЧАННЯ

Автор статті, аналізуючи історичну ретроспективу газової політики Росії, вважає, що „нервозність”, яку в Росії викликала новина про повалення Віктора Януковича і прихід до влади прозахідних кіл, викликана саме наявністю газопроводів, які проходить через Україну.

Roša, Antun. Sukob u Siriji neće izazvati rat Rusije i SAD-a, ali prijedlog pomorske blokade ruskih energetskih planova na Bliskom istoku bi mogao = [Пропозиція про морську блокаду російських енергетичних планів на Близькому Сході може призвести до війни Росії і США] / A. Roša // Advance. – Zagreb, 2018. – 03.10. (<https://www.advance.hr/tekst/analiza-jos-vece-opasnosti-sukob-u-siriji-neece-izazvati-rat-rusije-i-sad-a-ali-prijedlog-pomorske-blokade-ruskih-energetskih-planova-na-bliskom-istoku-bi-mogao/>)

***

Сербія готова отримувати російський газ з газопроводу „Турецький потік” в обхід України. Як заявив президент країни Олександр Вучич, Сербія потребує все більшої кількості газу і, якщо з Україною виникнуть проблеми, то він готовий отримувати газ через Болгарію.

Сербия потребовала российский газ в обход Украины = [Сербія зажадала російський газ в обхід України] // Вести. – Рига, 2018. – 03.10. (<https://vesti.lv/statja/ekonomika/2018/10/03/serbiya-potrebovala-rossiyskiy-gaz-v-obhod-ukrainy>)

***

Введення в експлуатацію другої нитки газопроводу „Турецький потік” призведе до зниження обсягів транзиту газу через територію України. Про це заявив глава „Нафтогазу” Андрій Коболєв. „Нитка Турецького потоку „така ж загрозна, як і „Північний потік”. Вона менше за обсягом, але загроза за принципом така ж – це зняття транзитних обсягів з України і переведення їх на інший маршрут”, – сказав Коболєв.

Киев протестует против запуска второй нитки „Турецкого потока” = [Київ протестує проти запуску другої нитки „Турецького потоку”] // Вести. – Рига, 2018. –

02.10. (<https://vesti.lv/statja/ekonomika/2018/10/02/kyiv-protestuuet-protiv-zapuska-vtoroy-nitki-tureckogo-potoka>)

ПРОБЛЕМИ ЧАЕС

Аварія на Чорнобильській АЕС стала однією з найстрашніших техногенних катастроф в історії людства. Однак через 32 роки в зоні відчуження не тільки продовжують боротися з наслідками радіоактивного зараження. На початку жовтня тут відкрили сонячну електростанцію. Монтаж споруди було завершено в грудні минулого року. У липні перші кіловати надійшли в єдину енергосистему України. Проект реалізований українсько-німецьким консорціумом на кошти інвесторів з Німеччини. За даними агентства Reuters, вартість склала приблизно 1 млн євро.

Кармазин, Игорь. Солнце радиации: в Чернобыле запустили новую электростанцию : Что сегодня происходит в зоне отчуждения = [Солнце радіації: в Чорнобилі запустили нову електростанцію. Що сьогодні відбувається в зоні відчуження] / И. Кармазин // Известия. – М., 2018. – 12.10. (<https://iz.ru/799415/igor-karmazin/solntce-radiacii-v-chernobyle-zapustili-novuiu-elektrostantsiiu>)

НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА

Україна продовжує активно озброюватися – держконцерн „Укроборонпром” в цьому році передав ЗСУ три з половиною тисячі одиниць техніки та озброєння. Президент України Петро Порошенко стверджує, що в подальшому український ВПК зосередиться на створенні власної високоточної ракетної зброї, яка не поступається за характеристиками кращим світовим зразкам. Однак всі ці гучні заяви, на думку автора публікації, з тріском розбиваються об сувору реальність. „Щоб виробляти якісне озброєння, необхідний певний науково-технічний заділ, – розповідає російський військовий експерт Олексій Леонком. – Військово-промисловий комплекс України знаходиться в стагнації. Вони можуть випускати поодинокі зразки озброєння – максимум невеликі партії. Багатосерійне виробництво занадто витратне і не по кишені країні”.

Протопопов, Николай. Наполеоновские амбиции: Украина мечтает создать высокоточное оружие = [Наполеонівські амбіції: Україна мріє створити високоточну зброю] / Н. Протопопов // Вести. – Рига, 2018. – 09.10. (<https://vesti.lv/statja/tehno/2018/10/09/napoleonovskie-ambicii-ukraina-mehtaet-sozdat-vysokotochnoe-oruzhie>)

***

Журналісти агентства Reuters поцікавилися у начальника українського Генштабу – чи не збирається Київ запросити у американців протиракетні комплекси Patriot. І отримали очікувану відповідь: розглядаються різні варіанти. Таким чином, формується громадська кампанія за поставку Україні американських ракет, яка замінить відіграну тему передачі протитанкових комплексів „Джавелін”. Козирна карта поставок комплексів Patriot дозволить Вашингтону посилити тиск на Москву в ході врегулювання конфлікту на Південному Сході України. Глава Генштабу української армії Віктор Муженко розповів агентству Reuters про плани ескалації військового протистояння з Росією в акваторії Азовського моря.

Шварц, Иван. Киев допускает размещение американских ракет Patriot : Украина собирает военный кулак в Азовском море = [Київ допускає розміщення американських ракет Patriot. Україна збирає військовий кулак в Азовському морі] / И. Шварц // Независимая газета. – М., 2018. – 01.10. (http://www.ng.ru/armies/2018-10-01/100_181001patriot.html)

БОРОТЬБА З КОРУПЦІЄЮ ТА ЗЛОЧИННІСТЮ

Портал „СтопКор” повідомляє про розслідування, проведене СБУ. Автори матеріалу мали змогу ознайомитися з документами українських служб. Член організації „Стоп корупція”, що є засновником порталу „СтопКор”, подав повідомлення про незаконні дії керівника фонду „Відкритий Діалог”. Людмила Козловська, крім дій, спрямованих на повалення української влади та порушення конституційного ладу, може бути запідозрена у державній зраді та шахрайстві у великих масштабах. „СтопКор” повідомляє, що він також працює над розслідуванням фінансового шахрайства Людмили Козловської.

Malinowski, Przemysław. Ukrainiska SBU prowadzi dochodzenie przeciwko Ludmile Kozłowskiej : Szefowa Fundacji Otwarty Dialog podejrzewana jest na Ukrainie o zdradę stanu i nawoływanie do zmian granic. = [СБУ проводить розслідування проти Людмили Козловської. Голова фонду „Відкритий Діалог” підозрюється в Україні у державній зраді та закликах до зміни кордонів] / P. Malinowski // Rzeczpospolita. – Warsaw, 2018. – 11.10. (<https://www.rp.pl/Przestepczosc/181019870-Ukrainska-SBU-prowodzi-dochodzenie-przeciwko-Ludmile-Kozłowskiej.html>)

ІСТОРІЯ

Аналізуючи історичні корні братніх народів, автор вважає, що „створений грандіозний епос про „стародавніх укрів” побудований на вірі німців у фюрера. Вони, мовляв, винайшли колесо, побудували Ноїв ковчег, а потім вирили Чорне море. Причому це не марення окремих маргіналів, а висловлювання штатних українських професорів, наголошує автор. Свій епос створюють „свідомі” у Білорусі. У них білоруську націю створили литвини. Укри і литвини – найдавніші в світі народи, які не мають нічого спільного як із східними слов'янами, так і зі „сумішню угро-фінів і татар, які називають себе росіянами”, – підкреслює автор.

Ширококорд, Александр. „Свядомые” готовят майдан в Минске : По примеру украинских белорусские „историки” переписывают военное прошлое своей страны = [„Свядомые” готують майдан в Мінську. За прикладом українських білоруські „історики” переписують військове минуле своєї країни] / А. Б. Ширококорд // Независимая газета. – М., 2018. – 04.10. (http://nvo.ng.ru/realty/2018-10-04/1_1016_history.html)

Норвезький прем'єр-міністр Вудкін Квіслінг і деякі з його найближчих соратників після нападу Німеччини на СРСР використовували сагу про поселення норвезьких вікінгів на території сучасної України як алібі для сучасного імперіалізму. Насправді Квіслінга не хвилювали саги про вікінгів, а йшлося про грубу і неприкрашену колонізацію східних земель.

Svarstad, Asbjørn. Quislings drøm om norske kolonier = [Як Квіслінг мріяв про норвезькі колонії] / A. Svarstad // Dagbladet. – Oslo, 2018. – 01.10. (<https://www.dagbladet.no/nyheter/quislings-drom-om-norske-kolonier/70252066>)

ГОЛОДОМОР 1932-33 РР.

Сенат США зрівняв українців з євреями, визнавши Голодомор 1932-1933 років геноцидом українського народу, вважає видання. Як здається американцям, ця резолюція дає їм можливість, по-перше, підтримати Україну в її боротьбі за вихід зі складу російського світу, а по-друге, зайвий раз вколоти Росію, звинувативши її владу в геноциді іншого народу.

Зачем США признали украинцев жертвой геноцида = [Навіщо США визнали українців жертвою геноциду] // Молдавские ведомости. – Кишинев, 2018. – 06.10. (<http://www.vedomosti.md/news/zachem-ssha-priznali-ukraincev-zhertvoj-genocida>)

КУЛЬТУРА ТА НАУКА

3 вересня цього року міністерство освіти Чехії надає школам можливість безкоштовно скористатися послугами перекладача і координатора по інтеграції. Перекладачів потребують, наприклад, школи в Млада-Болеславі, де на заводах компанії „Шкода” працюють українці, монголи, поляки, казахи. Високий відсоток іноземців в деяких районах Праги. Завданням координаторів з інтеграції стане допомога новим учням-іноземцям в перші два тижні навчання в школі. Координатор допоможе їм влитися в новий колектив і адаптуватися в незнайомому середовищі.

Детям иностранцев помогут переводчики и координаторы по интеграции = [Дітям іноземців допоможуть перекладачі та координатори з інтеграції] // Пражский экспресс. – Прага, 2018. – 12.10. (<https://www.prague-express.cz/society/69581-detyam-inostrantsev-pomogut-perevodchiki-i-koordinatory-po-integratsii>)

***

Берлін запускає цифровий освітній проект для університетів Росії, України та Грузії, повідомляє Der Tagesspiegel. Студенти з цих країн зможуть відвідувати онлайн-курси, обговорювати навчальний матеріал в чатах і соціальних мережах. Мета Німеччини полягає в тому, щоб дати освіту тим людям, які згодом будуть виступати за мирне співіснування на європейському континенті.

Германия нашла способ проникнуть в головы студентов России, Украины и Грузии = [Німеччина знайшла спосіб проникнути в голови студентів Росії, України і Грузії] // Вести. – Рига, 2018. – 11.10. (<https://vesti.lv/statja/v-mire/2018/10/11/germaniya-nashla-sposob-proniknut-v-golovy-studentov-rossii-ukrainy-i-gruzii>)

***

З 12 фільмів, відібраних для ретроспективи під назвою „Відлуння і розриви: кіно Сергія Лозниці”, два були представлені на останніх кінофестивалях в Берліні (фільм „День Перемоги”) і Каннах (фільм „Донбас”). Бразильським глядачам вони будуть показані вперше. Ретроспектива проходить майже одночасно в двох відділеннях „Інституту Морейри Саллеша” (Instituto Moreira Salles) в Сан-Паулу і в Ріо. „День Перемоги” є документальним фільмом, в якому відображений день святкування річниці Перемоги Радянського Союзу над нацистською Німеччиною в Трептов-парку. Фільм „Донбас”, який приніс Лозниці нагороду за кращу режисерську роботу в конкурсі „Особливий погляд” в Каннах, є повнометражним художнім

фільмом, в якому задіяні понад сто професійних акторів і аматорів та зображується життя простих людей на окупованих Росією територіях Східної України.

Giannini, Alessandro. IMS do Rio e de SP exibem seleção de filmes do ucraniano Sergei Loznitsa = [У Ріо-де-Жанейро і Сан-Паулу показують фільми українського режисера Сергія Лозниці] / A. Giannini // O Globo. – Rio de Janeiro, 2018. – 02.10. (<https://oglobo.globo.com/cultura/filmes/ims-do-rio-de-sp-exibem-selecao-de-filmes-do-ucraniano-sergei-loznitsa-23117626>)

РЕЛІГІЯ

Голова світового православного християнства вирішив надати Україні свою власну церкву, незалежну від російського патріархату, в політично мотивованому рішенні, що суперечить гострим попередженням Москви. Це рішення є перемогою України у більш широкій боротьбі проти Росії, яка охоплює анексію Криму в 2014 році та її постійну підтримку сепаратистів, що борються проти Києва на сході країни. „Незважаючи на те, що і Україна, і Росія поділяють ті ж самі православні християнські коріння, які налічують 988 років, нова православна церква в Києві, сформована в 1990-х роках, побачила, що її підтримка зростає з 2014 року, підтримуючи багаторічні зусилля з досягнення канонічного визнання як незалежної української церкви”, – пишуть журналісти видання.

Olearchyk, Roman. Ukraine's Orthodox church granted independence from Russia ties : Politically charged decision defies criticism from Moscow = [Українській православній церкві надали незалежність від Росії. Політично заряджене рішення критикується Москвою] / R. Olearchyk, H. Foy // Financial Times. – London, 2018. – 12.10. (<https://www.ft.com/content/723c14da-cd4b-11e8-b276-b9069bde0956>)

***

Священний синод Константинопольської церкви прийняв історичне рішення – скасував документ про перехід Київської митрополії під юрисдикцію Московського патріархату, прийнятий 330 років тому. Також знята анафема з невизнаного в православному світі Київського патріарха Філарета. У РПЦ це назвали „антиканонічним діянням” і „спробою зруйнувати самі основи канонічного устрою православної церкви”. Спостерігачі прогнозують, що Константинополь зіткнеться „з ворожістю і конкуренцією” з боку Московського патріархату та інших церков на своїй канонічній території, а також не виключають, що за цим піде „православний парад суверенітетів” по всьому світу.

Коробов, Павел. Константинополь забрал у Москвы Киев : РПЦ обвиняет Вселенского патриарха в разрушении основ православной церкви = [Константинополь забрав у Москви Київ. РПЦ звинувачує Вселенського патріарха в руйнуванні основ православної церкви] / П. Коробов // КоммерсантЪ. – М., 2018. – 12.10. (<https://www.kommersant.ru/doc/3766873>)

***

У Стамбулі під керівництвом Патріарха Варфоломія I, який є духовним лідером православної церкви у світі та конкурує з багатою і одночасно найбільшою російською православною церквою, відбувається синод, який має прийняти рішення про автокефалію Української Православної Церкви. У Константинопольському

Патріархаті усвідомлюють, що це рішення, в кінцевому рахунку, може перешкодити відносинам з Московським Патріархатом. Однак якщо Синод стане на бік Києва, це, безумовно, буде однією з найбільших і найважливіших подій в історії України.

Szoszyn, Ruslan. Ukraina stanie się niezależna religijnie od Rosji? : W Kijowie czekają na decyzję synodu konstantynopolitańskiego. Waży się niezależność religijna kraju. = [Україна стане релігійно незалежною від Росії? У Києві чекають рішення Константинопольського Синоду. На вагах релігійна незалежність країни] / R. Szoszyn // Rzeczpospolita. – Warsaw, 2018. – 11.10. (<https://www.rp.pl/Konflikt-na-Ukrainie/181019796-Ukraina-stanie-sie-niezalezna-religijnie-od-Rosji.html>)

***

Синод Константинопольської православної церкви (Вселенський патріархат) зняв анафему з Київського патріарха Філарета (Денисенка), накладену на нього в 1997 році Московським патріархатом. Синод визнав „незаконним” приєднання Київської митрополії до Московського патріархату в 1686 році і прийняв рішення продовжити процедуру надання українській церкві автокефалії – незалежності від Москви. У Московському патріархаті передрікають, що „розкольники”, яких тепер визнала „перша по честі” православна церква, захочуть відібрати в УПЦ МП її храми і переманити громади.

Мельников, Андрей. Синод в Стамбуле узаконил киевских „раскольников” : Константинопольский патриархат предоставит независимость украинской церкви = [Синод у Стамбулі узаконив кївських „розкольників”. Константинопольський патріархат надасть незалежність українській церкві] / А. Мельников // Независимая газета. – М., 2018. – 11.10. (http://www.ng.ru/faith/2018-10-11/1_7330_religion.html)

***

Московська і Константинопольська православні патріархії, жорстко конфліктуєчи зараз щодо питання про автокефалії в Україні, в недавньому минулому вже ділили православ'я в новій країні – Естонії. Як і в нинішньому випадку з автокефалією українського православ'я, так і у випадку з Естонією причини і сенс колізії одні й ті ж: розпад імперії і створення незалежної від Москви церкви в незалежній від Москви державі.

Украинская церковь не первая, кто хочет отделиться от РПЦ. Как это получилось у Эстонии = [Українська церква не перша, хто хоче відокремитися від РПЦ. Як це вийшло у Естонії] // День за днем. – Таллінн, 2018. – 10.10. (<https://rus.postimees.ee/6426093/ukrainskaya-cerkov-ne-pervaya-kto-hochet-otdelitsya-ot-rpc-kak-eto-poluchilos-u-estonii>)

***

Предстоятель Української православної церкви Київського Патріархату Філарет розповідає про витоки напруженості з Москвою в інтерв'ю з кореспондентом французької газети Le Figaro. В інтерв'ю Філарет наголошує: „Коли томос (указ про визнання автокефалії Української церкви) увійде в силу, ми влаштуємо єпископальний церковний собор, де відбудеться об'єднання всіх українських православних церков всередині загальної автокефальної церкви. Ті православні, які не оберуть шлях об'єднання, увійдуть в те, що зараз називається Російською православною церквою в Україні. Вони будуть користуватися тими ж правами і

підкорятися тим же законам. За нашими підрахунками, до нас приєднаються дві третини церков Московського Патріархату, тобто майже 8 тис. церковних парафій, тоді в нашому складі буде 13,5 тис. парафій. А Російська церква, навпаки, збереже лише 4 тис. маленьких парафій. Вона буде вільно існувати, але стане маргінальною і більше не буде впливати на українське суспільне життя”.

Avril, Pierre. Philarète de Kiev : „Ceux qui refusent de nous rejoindre sont des schismatiques” = [Патріарх Київський Філарет: „Ті, хто відмовляються до нас приєднатися, є розкольниками”] / P. Avril // Le Figaro. – Paris, 2018. – 09.10. (http://www.lefigaro.fr/international/2018/10/09/01003-20181009ARTFIG00345-philarete-de-kiev-ceux-qui-refusent-de-nous-rejoindre-sont-des-schismatiques.php?redirect_premium)

***

Синод Вселенського Патріархату буде розглядати українське питання, наповнене сильним геополітичним підтекстом. Це не зовсім звичайна справа. Константинопольський Патріархат може дати свій дозвіл на створення нової автокефальної, тобто незалежної православної церкви, в Україні. Власне поява нової автономної православної церкви в будь-якій країні не повинно було стати проблемою. Це навіть могло свідчити про зрілість, досягнуту громадою віруючих, які відтепер готові до вільного польоту. Однак в тому, що стосується Української православної церкви, яка до сих пір залежала від Москви, то її автокефалія з благословення Константинополя для Московського Патріархату стає приводом до війни. Тому, подібна перспектива викликає сильний опір з боку Патріарха Кирила, зазначає автор статті.

Guénois, Jean-Marie. L'Église orthodoxe d'Ukraine veut s'émanciper de la tutelle de Moscou = [Українська православна церква хоче звільнитися з-під опіки Москви] / J. -M. Guénois // Le Figaro. – Paris, 2018. – 09.10. (http://www.lefigaro.fr/international/2018/10/09/01003-20181009ARTFIG00344-l-eglise-orthodoxe-d-ukraine-veut-s-emanciper-de-la-tutelle-de-moscou.php?redirect_premium)

***

Патріархія Грузинської православної церкви виступила зі спростуванням публікацій української преси про те, що в ході недавнього візиту в Тбілісі спікера Верховної Ради України Андрія Парубія і його зустрічі з главою ГПЦ патріарх Ілія II нібито підтримав ідею надання автокефалії Української православної церкви. ГПЦ має намір чекати „офіційного і канонічного рішення” Константинополя і Москви з цього питання. Як пояснили „Коммерсанту” в Тбілісі, грузинська патріархія не хоче псувати відносини з РПЦ і побоюється визнання Константинополем автокефалії абхазької церкви на основі „українського прецеденту”.

Двали, Георгий. Грузинская православная церковь не поддерживала идею украинской автокефалии : В Тбилиси опровергли сообщения украинской прессы = [Грузинська православна церква не підтримувала ідею української автокефалії. У Тбілісі спростували повідомлення української преси] / Г. Двали // КоммерсантЪ. – М., 2018. – 08.10. (<https://www.kommersant.ru/doc/3764932#id1653212>)

***

Український релігієзнавець В'ячеслав Горшков виступає за розрив відносин з РПЦ, оскільки Кремль використовує церкву як інструмент контролю. Він вважає, що

набуття автокефалії – це частина процесу виходу з імперської орбіти Москви. Якщо раніше він і інші українці не закликали до відділення української церкви від російської, то підкреслене мовчання релігійних лідерів в Москві в той час, коли українці гинули в розв'язаній Росією війні, стало для багатьох останньою краплею. Тепер українська церква стоїть на порозі відділення від російської церкви, що загрожує імперському проекту пана Путіна і є прямим, хоча і не запланованим, наслідком вторгнення Росії в Україну.

MacFarquhar, Neil. Russia-Ukraine Tensions Set Up the Biggest Christian Schism Since 1054 = [Напруженість між Росією і Україною веде до найбільшого розколу всередині християнського світу з 1054 року] / N. MacFarquhar // The New York Times. – New York, 2018. – 07.10. (<https://www.nytimes.com/2018/10/07/world/europe/ukraine-russia-orthodox-church.html>)

***

Деякі православні церкви одна за одною висловили своє ставлення до наближення перспективи надання українському православ'ю незалежності. Ці заяви не кроки доброї волі, а відповідь на заклик патріарха Московського Кирила зібрати загальноправославну нараду з українського питання. Синод Антіохійської церкви оприлюднив заяву, в якій підтримав Московський патріархат в його дебатах з Константинополем. Антіохійці пропонують патріарху Варфоломію зібрати всіх предстоятелів церков для обговорення проблеми. Залишається питання про те, чому деякі союзники РПЦ так затягнули з оголошенням своїх позицій.

Мельников, Андрей. Не все церкви-сестры ведут себя по-братски : Неделя в обществе = [Не всі церкви-сестри поводяться по-братськи. Тиждень в суспільстві] / А. Мельников // Независимая газета. – М., 2018. – 07.10. (http://www.ng.ru/week/2018-10-07/7_7326_religionweek.html)

***

Юристи громадської організації „Верховенство права” подали позов, звинувачуючи Президента України Петра Порошенка в перевищенні повноважень. Він, на їхню думку, не мав права звертатися до Константинопольського патріарха з проханням про автокефалію. Це „пряме втручання в церковні справи” і порушення статті 35 Конституції, яка говорить: „Церква і релігійні організації в Україні відокремлені від держави”.

Порошенко ждет „плач и скрежет зубов” = [Порошенка чекає „плач і скрегіт зубів”] // Вестн. – Рига, 2018. – 05.10. (<https://vesti.lv/statja/v-mire/2018/10/05/poroshenko-zhdet-plach-i-skrezh-zubov>)

***

„Церковний мир між Україною і Росією можливий” – такою парадоксальною в умовах нової глобальної церковної війни тезою назвали свій підсумковий документ громадські активісти та експерти, які зібралися в Києві на другу сесію Міжнародного семінару „Правда, справедливість і примирення між Росією, Україною та Європейським Союзом”. Перша сесія цього духовно-мозкового штурму відбулася в Парижі. Серед організаторів семінару в основному академічні установи Франції та України, пов'язані як з католицькою, так і з православною традиціями.

Солдатов, Александр. Молясь за тех и за других = [Молячись за тих і за інших] / А. Солдатов // Грани.Ру. – М., 2018. – 05.10. (<https://graniru.org/Politics/World/Europe/Ukraine/m.273169.html>)

***

Очікується, що Священний синод Російської православної церкви пройде під головуванням Патріарха Кирила в Мінську. „ Положення православної церкви в Україні стане ключовою темою засідання Священного синоду Російської православної церкви”, – розповів на прес-конференції Митрополит Мінський і Заславський Павло, Патріарший Екзарх всієї Білорусі. Білоруська православна церква виступила проти надання Україні автокефалії. На думку Предстоятеля БПЦ, дії Константинополя можуть привести до негативних наслідків для церкви, а саме до розколу православ'я.

Хилько, Кристина. Ключевой темой Священного синода станет положение православной церкви в Украине = [Ключовой темой Священного синода стане становище православної церкви в Україні] / К. Хилько // Советская Белоруссия. – Минск, 2018. – 05.10. (<https://www.sb.by/articles/klyuchevoy-temoy-svyashchennogo-sinoda-stanet-polozhenie-pravoslavnoy-tserkvi-v-ukraine.html>)

***

Синод Естонської Православної Церкви Московського Патріархату вважає, що кроки Константинопольського Патріархату, спрямовані на надання автокефалії православної церкві в Україні, ведуть до розколу як в Україні, так і в усьому православному світі.

Синод Эстонской православной церкви осудил действия константинопольского патриарха на Украине = [Синод Естонської православної церкви засудив дії Константинопольського патріарха в Україні] // День за днем. – Таллинн, 2018. – 03.10. (<https://rus.postimees.ee/6419778/cinod-estonskoy-pravoslavnoy-cerkvi-osudil-deystviya-konstantinopolskogo-patriarha-na-ukraine>)

***

„Московське” (російське) православ'я в Україні є частиною агресивної ідеології „русского мира”, тому має бути прирівняне до нацизму і комунізму і заборонено. Така пропозиція перебуває на розгляді Верховної Ради – як проект змін до чинного закону „Про засудження в Україні комуністичного і нацистського режимів і заборону їх символіки” та Кримінального кодексу. Автори законопроекту в основному із Західної України. „Анексія Грузії і України”, за словами нардепів, відбувається шляхом нав'язування народам анексованих країн ідеї унікальності православної російської цивілізації як протиположності „безбожному” західного світу.

Приймак, Артур. Московский патриархат в Украине предлагают приравнять к нацистам : В Верховную раду внесен проект закона о запрете русского православия = [Московський патріархат в Україні пропонують прирівняти до нацистів. До Верховної Ради внесено проект закону про заборону російського православ'я] / А. Приймак // Независимая газета. – М., 2018. – 03.10. (http://www.ng.ru/faith/2018-10-03/2_7324_relig.html)

***

У дореволюційному минулому, коли держава повністю підпорядковувала собі церкву, про українську автокефалію мова не йшла. Українське питання не стояло на порядку денному, навпаки, імперія була зайнята тим, що зросійщувала національні окраїни. З середини XVII століття частина України відійшла до Московської держави. Приєднуючись до Росії, Україна привнесла в церковне життя імперії певну специфіку. Ортодоксів турбував західний вплив.

Вяткин, Валерий Украинская церковь в тени империи : Что приобрело, а что потеряло малороссийское православие после присоединения к России = [Українська церква в тіні імперії. Що набуло, а що втратило малоросійське православ'я після приєднання до Росії] / В. В. Вяткин // Независимая газета. – М., 2018. – 02.10. (http://www.ng.ru/ng_religii/2018-10-02/15_451_imperia.html)

***

Константинопольський (Вселенський) патріарх Варфоломей підтвердив свій намір надати автокефалію українській церкві. Ця заява прозвучала в Стамбулі вже після того, як Синод Московського патріархату пригрозив Константинополю повним розривом відносин в разі видання томосу (указу) про церковну незалежність України. З'ясувалося, що Варфоломій добре розчув голос Москви, але його позиція тверда.

Мельников, Андрей. На фронтах войны патриархатов : В каких регионах РПЦ может нанести удар по юрисдикции Константинополя = [На фронтах війни патріархатів. У яких регіонах РПЦ може нанести удар по юрисдикції Константинополя] / А. Мельников // Независимая газета. – М., 2018. – 02.10. (http://www.ng.ru/ng_religii/2018-10-02/14_451_front.html)

***

Командир „Азова” і лідер забороненого в Росії „Національного корпусу” Андрій Білецький заперечує будь-які зв'язки символіки свого з'єднання з нацизмом. А язичницький флер навколо „Азова”, за словами комполка, – наслідок того, що бійцям подобається рідновірське трактування українського тризуба. Насправді українське неоязичництво має прямий зв'язок з реконструкціями авторства Гімmlера, вважає автор публікації. Тепер рунівці обурюються, коли бійців добровольчих батальйонів з АТО ховають по-християнськи. А для лідерів на кшталт Андрія Білецького Петро Порошенко – взагалі „агент Кремля”, наголошує автор статті.

Приймак, Артур. Вальхалла только для украинцев : Исповедующие язычество бойцы АТО извлекают на свет божий мрачную мистику викингов и эссовцев = [Вальхалла тільки для українців] / А. А. Приймак // Независимая газета. – М., 2018. – 02.10. (http://www.ng.ru/ng_religii/2018-10-02/16_451_style.html)

***

У Києві з розмахом пройшло святкування Дня подяки. Його головними організаторами і учасниками стали українські євангельські християни. На прес-конференції секретар Ради національної безпеки і оборони України Олександр Турчинов заявив про створення структури українських протестантських церков і громадських організацій „Всеукраїнський собор” під його власним керівництвом. Потік новин про надання автокефалії православної церкві примушує представлених в країні християнські конфесії задуматися про долю батьківщини – і про те, яка з них в майбутньому стане сприйматися як національна релігія України.

Скрыльников, Павел. Одна страна, одна цель, один Турчинов : Совет национальной безопасности созывает „Всеукраинский собор” евангеликов = [Одна країна, одна мета, один Турчинов. Рада національної безпеки скликає „Всеукраїнський собор” євангеліків] / П. Скрыльников // Независимая газета. – М., 2018. – 02.10. (http://www.ng.ru/ng_religii/2018-10-02/9_451_turchinov.html)

***

В Україні розгортається боротьба за храми і монастирі на тлі перспективи отримання від Константинопольської патріархії томосу про автокефалію. Глава Української православної церкви Київського патріархату Філарет заявив про передачу майбутній Українській церкві Києво-Печерської та Почаївської лавр, які перебувають зараз в користуванні Української православної церкви Московського патріархату. Джерело „Коммерсанту” в Константинопольському патріархаті дав зрозуміти, що заява Філарета може привести до „побиття віруючих” і „віддаляє перспективу отримання томосу”. Представники канонічної Української православної церкви, на думку авторів публікації, побоюються початку в Україні нової війни за храми і монастирі.

Соколовская, Янина. Филарету рано почивать на лаврах : Заявления о передаче монастырей и храмов на Украине могут „отдалить перспективу” автокефалии = [Філарету рано спочивати на лаврах. Заяви про передачу монастирів і храмів в Україні можуть „віддалити перспективу” автокефалії] / Я. Соколовская, П. Коробов // Коммерсантъ. – М., 2018. – 02.10. (<https://www.kommersant.ru/doc/3758405>)

СВОБОДА СЛОВА

Профільний комітет Верховної Ради рекомендував депутатам прийняти в першому читанні законопроект №9068, що дає Національній раді з питань телебачення і радіомовлення право штрафувати телекомпанії, які „підтримують окупацію України”, і позбавляти їх права мовлення. Змінити законодавство депутати вирішили після того, як були опубліковані дані про те, що глава руху „Український вибір” Віктор Медведчук отримав право контролю над телеканалами NewsOne і 112. „Завдяки цим каналам Віктор Медведчук і представники „Оппоблоку” знову можуть зайняти серйозні позиції в українській політиці, а цього допустити не можна”, – вважає співрозмовник „Коммерсанту” в „Блоці Петра Порошенка”. „Інформаційне поле країни стає все більш одноманітним. Спроба прописати законопроект із зазначенням слів, які не можна говорити в ефірі, спровокована війною на Донбасі. Але фактично цей документ веде до впровадження в Україні жорсткої цензури з можливим подальшим закриттям інакомислячих каналів”, – заявив „Коммерсанту” глава Інституту глобальних стратегій Вадим Карасьов.

Соколовская, Янина. Это запретное слово – „Донбасс” : Украинские телеканалы будут наказывать за сюжеты о ДНР и ЛНР = [Це заборонене слово – „Донбас”. Українські телеканали будуть карати за сюжети про самопроголошені ДНР і ЛНР] / Я. Соколовская // Коммерсантъ. – М., 2018. – 03.10. (<https://www.kommersant.ru/doc/3759471>)

***

Головний редактор українського видання „Страна.ua” Ігор Гужва отримав політичний притулок в Австрії. Оскільки переселитися з Києва до Відня йому

довелося через віяла кримінальних справ, порушених проти нього особисто і очолюваної ним редакції, а також через звинувачення в „сепаратизмі” і „роботі на Кремль”. Можна говорити, на думку автора публікації, про прецедент і „прозоріння” принаймні частини європейських країн по відношенню до діючого в Україні режиму тоді, як інші ще продовжують тішити себе ілюзіями. За словами колишнього заступника глави президентської адміністрації України Андрія Портнова, Президент України Петро Порошенко намагався домогтися від влади Австрії видачі Гужви „через цілий ряд протиправних механізмів і приватних контактів на міжнародних зустрічах”.

***

Дульман, Павел. Бежал от „свободы слова” : В Австрии признали наличие политических репрессий на Украине = [Біг від „свободи слова”. В Австрії визнали наявність політичних репресій в Україні] / П. Дульман // Российская газета. – М., 2018. – 02.10. (<https://rg.ru/2018/10/02/glavred-ukrainskogo-smi-poluchil-politicheskoe-ubezhishche-v-avstrii.html>)

Верховна Рада ухвалила постанову, в якій закликає Раду національної безпеки і оборони ввести санкції проти семи українських телеканалів. Два з них – „112” і News One. Паралельно розгорнута кампанія з дискредитації каналів „112” і News One, що включає, на думку автора, „прямі погрози фізичного насильства над журналістами та менеджерами цих каналів як провідників „чужої ідеології”, пропагандистів „русского мира”. Автор вважає, що „найбільш примітним в цій боротьбі нинішньої української влади є, мабуть, те, що її очолюють особисто Президент України Петро Порошенко, який веде країну в ЄС, і комітет Верховної Ради з питань свободи слова”.

Погребинский, Михаил. Украина наводит „порядок” на своем информационном поле : В Киеве создали черный список неблагонадежных телеканалов = [Україна наводить „порядок” на своєму інформаційному полі. У Києві створили чорний список неблагонадійних телеканалів] / М. Б. Погребинский // Независимая газета. – М., 2018. – 07.10. (http://www.ng.ru/vision/2018-10-07/5_7326_view.html)

***

Президент України офіційно запропонував Верховній Раді ще на рік продовжити термін дії закону про особливий порядок самоврядування в непідконтрольних Києву районах Донбасу. Мова про визнання так званих ДНР/ЛНР і надання республікам особливого статусу як і раніше не йде. Більш того, в Україні збираються ввести жорсткі покарання навіть за згадку назв так званих ДНР/ЛНР. Група депутатів зареєструвала законопроект „про посилення інформаційної безпеки та протидію державі-агресору в інформаційній сфері”. Якщо новий закон буде прийнятий, то в Україні з’явиться механізм, який дозволяє закрити телеканали.

Михайлова, Анна. В Украине могут закрыть оппозиционные телеканалы : Верховная рада хочет ввести запрет на дискуссии о причинах конфликта в Донбассе = [В Україні можуть закрити опозиційні телеканали. Верховна Рада хоче ввести заборону на дискусії про причини конфлікту на Донбасі] / А. Михайлова // Независимая газета. – М., 2018. – 03.10. (http://www.ng.ru/cis/2018-10-03/6_7324_ukraine.html)

ДОБРОЧИННІ АКЦІЇ

Делегація Київської вірменської громади на чолі з головою Норіком Геворкяном відвідала прикордонне село Акнаберд в Арцах. До делегації приєдналися також представники Союзу вірмен України, зокрема голова Львівської громади Аветис Сараджян, голова Хмельницької громади Сурен Авакян та представник Сумської громади Алік Цатурян. Делегати провели зустрічі з керівництвом села, губернатором, директором і вчительським складом школи, які провели невелику екскурсію для гостей. Від Київської вірменської громади для школи і дитячого садка була передана благодійна допомога у вигляді необхідної техніки (ноутбуки, принтери, сканери та інший необхідний інвентар), а також комплекти канцтоварів для кожного учня.

Делегация Киевской армянской общины посетила Арцах = [Делегация Київської вірменської громади відвідала Арцах] // Еркрамас. – Ереван, 2018. – 15.10. (<http://www.yerkramas.org/article/145231/delegaciya-kievskoj-armyanskoj-obshhiny-posetila-arцах>)

ІМІДЖ КРАЇНИ

Вибір помаранчевого кольору, як символу української революції в 2014 році, спочатку є вибором „по вирахуванню”: колір не часто використовується. Крім того, як символ тепла і енергії, помаранчевий має хорошу історію: це апельсин, який має колір рятувальних жилетів і кіл. Саме помаранчевий колір має врятувати Україну, саме цей колір зробить це, наголошується у виданні. Як це часто буває в світі емблем, значення, дане апостеріорі, закінчується тим, що передає основний меседж вибору, який був зроблений раніше.

La puissance des images en débat à Blois = [Сила зображень у дебатах у Блуа] // Le Monde. – Paris, 2018. – 08.10. (https://www.lemonde.fr/idees/article/2018/10/11/la-puissance-des-images-en-debat-a-blois_5368018_3232.html?xtmc=ukraine&xtr=1)

***

У той час як будівельні фірми скаржаться, що не вистачає робочих рук, які б вчасно будували об'єкти, поліція бореться з нетверезими українцями за кермом. За документами вони – іноземна робоча сила, і Естонія, незважаючи на вчинені ними злочини, довгий час не могла вислати їх з країни, пише Postimees. Причиною висилки з країни в основному стають незареєстрована робота, злочинство, п'яне водіння і підроблені особисті документи. Крім громадян України, висилають і громадян Грузії.

Кауквере, Тийна. Днем – строители, вечером – пьяные водители и воры = [Вдень – будівельники, ввечері – п'яні водії і злодії] / Т. Кауквере // День за днем. – Таллінн, 2018. – 02.10. (<https://rus.postimees.ee/6418832/dnem-stroiteli-vecherom-pyanye-voditeli-i-vory>)

НАДЗВИЧАЙНІ ПОДІЇ

Міністерство оборони України повідомило, що у зв'язку з вибухом на складі боєприпасів в Чернігівській області, що на сході від столиці, запроваджені обмежувальні заходи, зокрема евакуюють людей. У повідомленні міністерства йдеться, що влада евакуювала приблизно 10 000 людей у прилеглих районах.

10.000 evacuados por la explosión en un polvorín en el norte de Ucrania = [10000 евакуйованих через вибух на складі боєприпасів на півночі України] // El Confidencial. – Madrid, 2018. – 09.10. (https://www.elconfidencial.com/mundo/2018-10-09/explosion-ucrania-polvorin_1627596/)

КРИТИКА ПОЛІТИКИ ЗАХІДНИХ КРАЇН ПО УКРАЇНІ

Небажання, невпевненість або певні відхилення, допущені європейськими інститутами по відношенню до України, Молдови та Грузії можуть зумовити несприятливі передумови для деяких важливих реформ або для управління деякими критичними політичними ситуаціями, здатними дестабілізувати державні структури, пише політолог Діоніс Ченуша в аналітичній статті для Агентства IPN.

Мнение: Реформы в Молдове, Украине и Грузии могут двигаться вперед = [Точка зору: Реформи в Молдові, Україні та Грузії можуть рухатися вперед] // Независимая Молдова. – Кишинев, 2018. – 08.10. (<https://noi.md/ru/jekonomika/mnenie-reformy-v-moldove-ukraine-i-gruzii-mogut-dvigatisya-vpered>)

***

Україна в черговий раз продовжила особливий статус для Донбасу, чим показала, що Київ „не хоче почути повсталий регіон”, вважає автор статті. Як пише видання, саме цього від України чекають її західні покровителі, оскільки для США вигідно, щоб країна, яка межує з Росією, „перебувала в підвишеному стані і продовжувала витратити свої ресурси”. Верховна Рада прийняла два закони, які слід розглядати в сукупності. На думку німецького журналіста, „ці два заходи позначають можливості й межі, які визначають або надають українському націоналізму його західні покровителі”.

СМИ: Украина стала голодным цепным псом Вашингтона = [ЗМІ: Україна стала голодним ланцюговим псом Вашингтона] // Вести. – Рига, 2018. – 08.10. (<https://vesti.lv/statja/v-mire/2018/10/08/smi-ukraina-stala-golodnym-cepny-m-psom-vashingtona>)

ІНФОРМАЦІЙНА ВІЙНА

ФСБ оголосила про затримання дагестанця Меджида Магомедова, якого пов'язують з підготовкою вбивства одного з ватажків бойовиків так званої ДНР в Смоленській області. Як стверджувалося в повідомленні спецслужби і опублікованому нею відеозапису показань Магомедова, дагестанець перебував в Україні для „вирішення питань... щодо ресурсного забезпечення північнокавказького бандпідпілля” з розташованими в цій країні емісарами „Ісламської держави”. Емісари нібито познайомили Магомедова з активістами „Правого сектора”, а ті – з оперативником СБУ. Оперативник нібито і дав дагестанцю завдання вбити ватажка бойовиків. Сам Магомедов стверджував, ніби українські спецслужби активно допомагають ІГ, в тому числі фінансами і зброєю, щоб ісламісти здійснювали теракти в Росії. Заявлялося, ніби члени ІГ „активно задіюються” Україною для вбивств ватажків так званих ДНР і ЛНР.

„Дело ИГ и СБУ”: Магомедова задержали не на Смоленщине, а в Москве = [„Справа ІГ і СБУ”: Магомедова затримали не на Смоленщині, а в Москві] // Грани.Ру. – М., 2018. – 01.10. (<https://graniru.org/Politics/Russia/FSB/m.273106.html>)

НОВИНИ ЗІ СТАНУ СЕПАРАТИСТІВ

Коротке інтерв'ю ватажка бойовиків Дениса Пушиліна кореспонденту „Rzeczpospolita”. Журналіст цікавиться яка атмосфера переважає в Донецьку після вбивства Олександра Захарченка. Ватажок окупаційних військ звинувачує українські спецслужби та владу України. „Київ всіма способами саботує мирні переговори. Протягом більш ніж трьох років жоден з постулатів, які були включені до Мінських угод, не було запроваджено”, – заявляє бойовик.

Szoszyn, Ruslan. Przywódca Donieckiej Republiki: Jesteśmy gotowi na wszystko : Na razie wychodzimy z założenia, że porozumienia mińskie wciąż będą obowiązywać – mówi „Rzeczpospolitej” Denis Puszylin, pełniący obowiązki przywódcy samozwańczej Donieckiej Republiki Ludowej. = [Ватажок Донецької Республіки: Ми готові до всього. На сьогодні ми припускаємо, що Мінські угоди будуть продовжувати застосовуватися, – розповів „Rzeczpospolitej” Денис Пушилін, виконуючий обов'язки керівника самопроголошеної ДНР] / R. Szoszyn // Rzeczpospolita. – Warsaw, 2018. – 04.10. (<https://www.rp.pl/Konflikt-na-Ukrainie/310039930-Przywodca-Donieckiej-Republiki-Jestesmy-gotowi-na-wszystko.html>)

КРИТИКА ВЛАДНИХ СТРУКТУР УКРАЇНИ

Два рішення, прийняті Верховною Радою України, стосуються національного питання. По-перше, рішення відновити старе вітання для армії та поліції. По-друге, згідно з рішенням, до кінця 2019 р. визначено „особливий статус” для „окремих регіонів Донецької та Луганської областей. Автор статті вважає, що ці рішення разом свідчать „про можливості й межі, надані українському націоналізму сьогодні їх західними захисниками”.

Hunde, Bellende. Reinhard Lauterbach = [Гавкаючі собаки] / B. Hunde // Junge Welt. – Berlin, 2018. – 08.10. (<https://www.jungewelt.de/artikel/341068.bellende-hunde.html>)

***

Верховна Рада більше ніж на рік продовжила термін дії закону про особливий порядок місцевого самоврядування в окремих районах Донецької і Луганської областей. Щоб організувати голосування, команді Президента України Петра Порошенка довелося піти на хитрість. Депутати зазначають, що сам по собі закон нічого не змінить ні у внутрішній українській політиці, ні в ситуації на Донбасі. Але може вплинути на передвиборну кампанію. У Верховній Раді прозвучали критичні нотки на адресу Порошенка. Депутат від „Батьківщини” Ігор Луценко заявив, що голосування стало маркером для визначення, „хто є фасадним, а хто справжнім патріотом”.

Ивженко, Татьяна. Петра Порошенко бьют его же оружием : Украинского президента критикуют за приверженность Минским соглашениям = [Петра Порошенко б'ють його ж зброєю. Українського Президента критикують за прихильність Мінським угодам] / Т. Ивженко // Независимая газета. – М., 2018. – 04.10. (http://www.ng.ru/cis/2018-10-04/5_7325_ukraine.html)

КРИМ

Росія не провадить агресивну політику, а російська демократія не відхиляється від європейських стандартів, – стверджує Корнель Моравецький у інтерв'ю для видання „Do Rzeczy”. На питання про анексію Криму Корнель Моравецький заявив, що „Зелені чоловічки” без пострілу взяли Крим, тому що Крим хотів бути російським”. „Це сутичка з двох рацій: з одного боку, недоторканність кордонів, з іншого – право народів на самовизначення”, – додав він.

Bartkiewicz, Artur. Kornel Morawiecki: Krym chciał być rosyjski = [Корнель Моравецький: Крим хотів бути російським] / A. Bartkiewicz // Rzeczpospolita. – Warsaw, 2018. – 11.10. (<https://www.rp.pl/Polityka/181019791-Kornel-Morawiecki-Krym-chcial-byc-rosyjski.html>)

***

У Татарії затримані лідер російського відділення „Хізб ут-Тахрір”, а також керівники регіональної структури партії. Про це повідомляє ФСБ. Метою фігурантів спецслужба називає створення всесвітнього халіфату шляхом „повалення законної влади, в тому числі терористичними методами”. Росія – єдина країна, в якій ця міжнародна ісламська партія оголошена терористичною структурою. У Криму до його анексії Росією також існували легальні осередки „Хізб ут-Тахрір”. Тим часом в Росії, а після анексії – і в Криму за останні 10 років сфабриковані вже десятки справ проти справжніх чи уявних активістів „Хізб ут-Тахрір”.

ФСБ: Арестован лидер российского отделения „Хизб ут-тахрир” = [ФСБ: Заарештовано лідера російського відділення „Хізб ут-Тахрір”] // Грани.Ру. – М., 2018. – 11.10. (<https://graniru.org/Politics/Russia/Politzeki/m.273273.html>)

***

Росія могла розмістити в Криму ядерну зброю. З такою заявою в ефірі телеканалу АТР виступив міністр закордонних справ України Павло Клімкін. Віцепрем'єр кримського уряду Дмитро Полонський в коментарі Russia Today зазначив, що стосовно перетворення півострова у „військову базу” найкраще свідчать цифри. „...Республіку Крим відвідали вже понад 6 млн туристів, при цьому 1 млн приїхали з території України. Коли якийсь регіон розвивається як військова база, навряд чи така кількість туристів приїжджає, тим більше з країни, яку представляє пан Клімкін”, – сказав він. „Що стосується його запаленої фантазії щодо ядерної зброї, – діюча українська влада чим наймовірніше зробить заяву, тим більше в неї повірять. Яюсь інакше коментувати цю маячню я не вважаю за необхідне”, – сказав Полонський. Член Ради Федерації Сергій Цеков заявив РІА „Новості”, що на території Криму немає сенсу розміщувати ядерну зброю.

Украине мерещится ядерное оружие в Крыму : В Совфеде заявили, что на территории полуострова нет смысла размещать такое вооружение = [Україні ввижається ядерна зброя в Криму. У Раді Федерації заявили, що на території півострова немає сенсу розміщувати таке озброєння] // Независимая газета. – М., 2018. – 02.10. (http://www.ng.ru/cis/2018-10-02/100_obzor021018.html)

ПРОБЛЕМИ БІЖЕНЦІВ

Влада РФ продовжує кликати співвітчизників на батьківщину. Їм обіцяють додаткові преференції і різні спрощення при оформленні статусу. Але не вирішується основна проблема – таке застосування чиновниками нинішніх законів, яке перешкоджає легалізації переселенців. Це відноситься і до громадян України. Керівник інтеграційного центру „Міграція і закон” Дмитро Михайлов повідомив, що за останні роки кількість охочих отримати російське громадянство збільшилася десь в 4 рази, але ще швидше зростає кількість відмов його видавати. Що стосується українців, то експерт допускає, що влада вважає – людям у скрутну хвилину Росія вже допомогла, і вона не повинна утримувати їх і надалі.

Трифонов, Катерина. Чиновники обещают „русскому миру” новые преференции: Получить статус соотечественника украинцам становится все труднее = [Чиновники обіцяють „русскому миру” нові преференції. Отримати статус співвітчизника українцям стає все важче] / Е. Трифонов // Независимая газета. – М., 2018. – 11.10. (http://www.ng.ru/politics/2018-10-11/1_7330_world.html)

ДОНБАС

Агентство США з міжнародного розвитку анонсувало чергову програму, мета якої, на думку автора публікації, – „підтягнути” громадянську самосвідомість населення південного сходу України. „Вихователі Донбасу” мають намір домогтися потрібного результату за п'ять років, витративши 60 млн дол. з кишень американських платників податків. Відчуження Криму, підтримка бойовиків так званих ДНР і ЛНР, масована пропаганда кремлівських ЗМІ – все це, на думку американських аналітиків, створює обстановку, в якій Київ не може ні власну корупцію здолати, ні економіку оживити. Американське агентство ставить перед собою, в принципі, здійснення завдання – все залежить від кількості часу і грошей, вважає директор Українського інституту аналізу та менеджменту політики Руслан Бортник. Оцінка південно-східного регіону як „проросійського”, який не поділяє ні національно-патріотичні, ні євроінтеграційні устремління центру і заходу країни, в загальному теж відповідає реальності, вважає автор.

Ардаев, Владимир. Америка перевоспитает жителей Донбасса = [Америка перевиховує жителів Донбасу] / В. Ардаев // Вести. – Рига, 2018. – 12.10. (<https://vesti.lv/statja/v-mire/2018/10/12/amerika-perevospitaet-zhiteley-donbassa>)

***

Чи стане экс-президент Віктор Ющенко представником України в Мінській контактній групі замість экс-президента Леоніда Кучми? Рішення цього кадрового питання залежить від глави держави Петра Порошенка. Сьогодні українській владі, на думку автора, потрібен „могильник” для мінських домовленостей і кращої кандидатури, ніж Ющенко, для виконання цього завдання не знайти. На відміну від Кучми, завдяки якому часом вдавалося проводити успішні обміни полоненими і створювати ілюзію переговорів Києва з самопроголошеними республіками, перед Ющенко, в разі його призначення, поставлять принципово інше завдання. Йому доручать знайти спосіб, щоб змінити білоруський переговорний майданчик на якийсь європейський.

Шестаков, Евгений. Ющенко – не Кучма : Украинские власти нашли „могильщика” для минских договоренностей по Донбасу = [Ющенко – не Кучма. Українська влада знайшли „могильника” для мінських домовленостей по Донбасу] / Е. Шестаков // Российская газета. – М., 2018. – 09.10. (<https://rg.ru/2018/10/09/kyev-nashel-mogilshchika-dlia-minskih-dogovorennostej-po-donbassu.html>)

***

Ватажка самопроголошеної ДНР обиратимуть без опозиції: колишньому „народному губернатору” Донбасу Павлу Губареву відмовлено в реєстрації як кандидату. Він вважався єдиним опозиційним претендентом на пост. Зараз регіоном тимчасово керує колишній ватажок так званого „республіканського парламенту” Денис Пушилін. Він же вважається фаворитом передвиборної гонки. Його опонент Павло Губарев в інтерв'ю „Коммерсанту” заявив, що брати участь в голосуванні йому завадив адміністративний ресурс, який використовував пан Пушилін. У Пушиліна буде три технічних кандидата, прізвища яких нікому не відомі, хіба що вузьким колам.

„Реализуемый сегодня сценарий – это сценарий поражения” : Экс-народный губернатор Донбасса в эфире „Ъ FM” – о ходе предвыборной гонки = [Сценарій, що сьогодні реалізується – це сценарій поразки. „Екс-народний губернатор” Донбасу в ефірі „Коммерсанту FM” – про хід передвиборної гонки] / В. Расулов // Коммерсантъ. – М., 2018. – 05.10. (<https://www.kommersant.ru/doc/3763947>)

***

Виборна кампанія, яка розпочалася після загибелі ватажка самопроголошеної ДНР Олександра Захарченка, проходить несподівано бурхливо. ЗМІ переповнені корупційними викриттями, на з'їзді одного з кандидатів стався вибух, іншого не пропустили через кордон з Росією. Офіційно висунули свої кандидатури десять чоловік, але трьом виборча комісія відмовила в реєстрації. „Известия” розбиралися в тонкощах донецької політики. Одночасно вибори так званого „глави республіки” пройдуть і в сусідній самопроголошеній ЛНР. Там, втім, інтриги не намічається – однозначним фаворитом вважається нинішній ватажок Леонід Пасічник. Інше питання – як зміниться ситуація на Донбасі після виборів.

Кармазин, Игорь. Взрывные выборы: кто станет новым главой ДНР : Что в республике изменилось после смерти Захарченко = [Вибухові вибори: хто стане новим главою ДНР. Що в республіці змінилося після смерті Захарченка] / И. Кармазин // Известия. – М., 2018. – 03.10. (<https://iz.ru/795716/igor-karmazin/vzryvnye-vybory-kto-stanet-novym-glavoi-dnr>)

ЕКОНОМІЧНА ВІЙНА ТА САНКЦІЇ

Напередодні засідання форуму „Петербурзький діалог” його німецький співголова Рональд Пофалла заявив в інтерв'ю газеті „Der Tagesspiegel”, що санкції проти Росії правомірні, оскільки вони ґрунтуються на анексії Криму і ситуації на сході України. Політик наголосив, що „зміни можуть бути лише тоді, коли там кілька місяців не будуть стріляти, але поки на сході України щотижня від військових дій гинуть люди ми не будемо закривати на це очі”.

Salzen, Claudia. Die Sanktionen gegen Russland sind nach wie vor richtig = [Санкції проти Росії як і раніше є правомірними] / C. Salzen // Der Tagesspiegel. – Berlin, 2018. – 05.10. (<https://www.tagesspiegel.de/politik/ronald-pofalla-im-interview-die-sanktionen-gegen-russland-sind-nach-wie-vor-richtig/23138814.html>)

***

Австрійський канцлер Себастьян Курц і глава австрійського енергетичного гіганта OMV Райнер Зеле повернулися з Санкт-Петербурга, де Курц відкривав разом з російським президентом виставку в Ермітажі, не з порожніми руками. Для глави уряду Австрії це була четверта зустріч з Путіним в цьому році, відзначає автор. „Саме з тими сусідами, у відносинах з якими спостерігається напруженість, потрібен хороший діалог”, – вважає австрійський канцлер. Напруженість, зауважує автор статті, пов’язана „з анексією Криму, конфліктом на сході України і обопільними санкціями – при цьому Курца навряд чи можна назвати затятим прихильником штрафних заходів щодо Кремля. Він неодноразово закликав покласти край „блоковому мисленню” і висловлювався за зміну вектора в стосунках. Проте, Австрія, яка зараз головує в ЄС, не дозволяє собі відкрито ставити загальноєвропейські рішення під сумнів.

Schnauder, Andreas. Österreichs Russland-Politik ganz im Zeichen guter Gasgeschäfte = [Політика Австрії щодо Росії під знаком прибуткових газових угод] / A. Schnauder // Der Standard. – Vienna, 2018. – 04.10. (<https://www.derstandard.de/story/2000088656939/oesterreichs-russland-politik-ganz-im-zeichen-guter-gasgeschaefte>)

КРИТИКА ВЛАДНИХ СТРУКТУР РОСІЇ

Дебош футболістів Олександра Кокоріна і Павла Мамаєва, який вони влаштували з нагоди 10-річчя своєї дружби, став головною темою Рунета. І якщо звичайних людей обурює негідна поведінка футболістів, то в коментарях „еліти” прозирає неприховане роздратування через побиття людей з „обслуги Путіна”. Але Кокорін і Мамаєв поводяться так, як їх вчив президент Путін, як веліла рідна країна. Хіба не росіяни були в захваті, коли Путін „віджав” Крим в порушення всіх можливих правил? Хіба не росіяни аплодували біля телевізорів, коли їм розповідали про знищення „укропів” на Донбасі? У нацистській Німеччині молоді люди хотіли бути схожі на фюрера. У сучасній Росії молоді люди хочуть бути схожі на Путіна.

Портников, Віталій. Двойка по поведению = [Двійка з поведінки] / В. Портников // Грани.Ру. – М., 2018. – 11.10. (<https://graniru.org/opinion/portnikov/m.273265.html>)

***

Інфраструктура Росії застаріла, державне управління – це фарс. Україна, чисельність населення якої більше ніж в три рази менша, ніж в Росії, зуміла самотужки загальмувати розв’язаний Москвою конфлікт.

Lucas, Edward. Time to get tough with bully boy Russia = [Прийшов час проявити жорсткість у відношенні агресивної Росії] / E. Lucas // TIME. – New York, 2018. – 09.10. (<https://www.thetimes.co.uk/article/time-to-get-tough-with-bullyboy-russia-x3c586psg>)

ПОЛІТВ'ЯЗНІ, ПОЛОНЕНІ ТА ЗАРУЧНИКИ

Український кінорежисер Олег Сенцов вирішив припинити голодування, повідомила служба російських в'язниць. Ці новини сприймалися з обережністю, доки вони не були підтверджені адвокатом кінорежисера Дмитром Дінзе, який відвідав свого клієнта у в'язниці. У листі, оприлюдненому адвокатом, кінорежисер затверджує, що „у зв'язку з критичним станом мого здоров'я, а також патологічними змінами у внутрішніх органах, у найближчий час до мене заплановано застосування примусового харчування. Моя думка при цьому вже не враховується. Нібито я вже не в змозі адекватно оцінювати рівень здоров'я і безпеки. У цих умовах я змушений припинити своє голодування”.

Bonet, Pilar. El cineasta ucranio preso en Rusia Oleg Sentsov suspende su huelga de hambre = [Український режисер Олег Сенцов, ув'язнений в Росії, припиняє своє голодування] / P. Bonet // El País. – Madrid, 2018. – 05.10. (https://elpais.com/internacional/2018/10/05/actualidad/1538755471_227432.html)

***

Український режисер Олег Сенцов, який відбуває в Росії 20-річний термін ув'язнення, розповів, чому припинив голодування. За твердженням Сенцова, припинити голодування його змусили. Він зупиняє голодування „у зв'язку з критичним станом здоров'я, а також патологічними змінами у внутрішніх органах, та тим, що найближчим часом до нього було заплановано застосування примусового харчування і думка журналіста при цьому вже не враховується.

Russie : Oleg Sentsov arrête sa grève de la faim pour éviter d'être nourri de force = [Росія: Олег Сенцов припиняє голодування, щоб запобігти примусовому харчуванню] // Le Monde. – Paris, 2018. – 05.10. (https://www.lemonde.fr/international/article/2018/10/05/russie-oleg-sentsov-dit-arreter-sa-greve-de-la-faim-pour-eviter-d-etre-nourri-de-force_5365376_3210.html?xtmc=ukraine&xtcr=7)

***

Обмін полоненими між Донбасом і Україною не відбудеться до Нового року або навіть до виборів Президента України в березні 2019- го. Тобто поки це не стане політично вигідно Києву – про це „Известиям” заявила уповноважений з прав людини в самопроголошеній ДНР Дар'я Морозова, підкресливши, що Донецьк готовий виконати пункт Мінських угод. Вона повідомила, що офіційні представники України ігнорують останні засідання підгрупи по обміну полоненими, що унеможлиблює узгодження списків і реалізацію самого процесу. У Верховній Раді „Известиям” пояснили, що більшість керівників у Києві „влаштовує війна”. Зайве тому підтвердження, на думку авторів, – продовження особливого статусу Донбасу з позначкою, що воно вступить в силу лише після отримання повного контролю Києвом над цією територією.

Забродин, Алексей. Обмена не будет: пленные останутся в тюрьмах до выборов президента : Украина не планирует возвращать их домой, пока не наступит политически выгодный момент, полагают в ДНР = [Обміну не буде: полонені залишаться у в'язницях до виборів Президента. Україна не планує повертати їх додому, поки не настане політично вигідний момент, вважають в ДНР] / А. Забродин, Д. Лару //

Известия. – М., 2018. – 05.10. (<https://iz.ru/796605/aleksei-zabrodin-dmitrii-laru/obmena-ne-budet-plennye-ostanutsia-v-tiurmakh-do-vyborov-prezidenta>)

***

Звільнення українського кінорежисера, стало предметом бурхливих дискусій між росіянами, українцями та американцями. У Франції мобілізація на захист українського кінорежисера триває. Міністр культури Франсуаз Ніссен в колективному листі, підписаному сотнею літераторів і режисерів, закликала до його негайного звільнення. За пропозицією мера Парижа Анн Ідальго, міська рада присвоїла Сенцову почесне звання громадянина міста Парижа.

Сенцова могут освободить = [Сенцова можуть звільнити] // Вести. – Рига, 2018. – 04.10. (<https://vesti.lv/statja/kino/2018/10/04/sencova-mogut-osvobodit>)

***

Журналіст „Нової Газети” Павло Канигін заявив, що Росія може видати Україні режисера Олега Сенцова в обмін на звільнення росіян, які були затримані в США. Росія начебто зацікавлена у звільненні трьох осіб: Віктора Бута, Костянтина Ярошенка та Марії Бутіної. „Вони поки що нічого не сказали нам або американцям”, – прокоментував можливість обміну в’язнями міністр закордонних справ України Павло Клімкін. – США не погодиться з Росією за спиною України, – додав глава дипломатії України. – Ідея росіян полягає в тому, щоб знову почати сперечатися. Про кого ми говоримо? Це класичні злочинці”, – сказав Клімкін.

Malinowski, Przemysław. MSZ Ukrainy: Rosja nie informowała o wymianie Sencowa : Minister spraw zagranicznych Ukrainy Pawło Klimkin poinformował, że ze strony Rosji nie wypłynęła oficjalna propozycja wymiany reżysera Ołeha Sencowa na więźniów zatrzymanych w USA. = [МЗС України: Росія не інформувала про обмін Сенцова. Міністр закордонних справ України Павло Клімкін заявив, що офіційна пропозиція про обмін режисера Олега Сенцова на ув’язнених, затриманих в США, з боку Росії не з’явилася] / P. Malinowski // Rzeczpospolita. – Warsaw, 2018. – 02.10. (<https://www.rp.pl/Polityka/181009887-MSZ-Ukrainy-Rosja-nie-informowala-o-wymianie-Sencowa.html>)

***

Звільнення українського кінорежисера, який 141-й день тримає голодовку, стало предметом бурхливих дискусій між росіянами, українцями та американцями. Російський уряд хотів би обміняти українського кінорежисера і політичного активіста Олега Сенцова на Віктора Бута, Костянтина Ярошенка та Марію Бутину, трьох російських громадян, які перебувають під арештом в США за шпигунство. Адвокат кінорежисера Дмитро Дінзе заявив, що не в курсі цього проекту, але вважає його можливим до здійснення. „Якщо з боку російської влади є реальне бажання його обміняти, тоді ми готові обговорити конкретні дії. Ми повинні в точності зрозуміти, до якої міри ці розмови серйозні”, – уточнює Дінзе. Відповідно до одного з джерел „Нової газети”, Володимир Путін готовий обговорювати цю „гуманітарну акцію” з американцями, але без участі України. Однак офіційний представник російського президента Дмитро Песков заявив, що він „не обізнаний про жоден проект з обміну Сенцова на російських ув’язнених в США”.

Dmitriev, Nikita. Le réalisateur Oleg Sentsov bientôt libéré contre trois Russes détenus aux États-Unis? = [Кінорежисер Олег Сенцов скоро буде обміняний на трьох росіян,

затриманих в США?] / N. Dmitriev // *Le Figaro*. – Paris, 2018. – 01.10.
(http://www.lefigaro.fr/culture/2018/10/01/03004-20181001ARTFIG00139-le-realisateur-oleg-sentsov-bientot-libere-contre-trois-russes-detenus-aux-etats-unis.php?redirect_premium)

***

Співробітниками ФСБ і МВС в Москві був затриманий і відправлений в СІЗО колишній міністр транспорту і зв'язку, а також депутат Верховної Ради України Микола Рудьковський. У 2016 році йому заочно було пред'явлено звинувачення в нападі в 2014 році на російське посольство в Києві. Український політик тоді був оголошений в міжнародний розшук. За словами співрозмовника „Коммерсанту” в Генпрокуратурі України, у справі про напад на посольство Росії Микола Рудьковський, на той момент депутат Верховної Ради, проходив, але мав недоторканність. За версією української сторони, в російське посольство він кинув камінь один раз, інші ж фігуранти були притягнуті до адміністративної відповідальності за хуліганство.

Соколовская, Янина. Розыск бывшего украинского министра завершился в центре Москвы : В СИЗО отправлен обвиняемый в нападении на российское посольство в Киеве = [Розшук колишнього українського міністра завершився в центрі Москви. У СІЗО відправлений обвинувачений у нападі на російське посольство в Києві] / Я. Соколовская, Ю. Сенаторов // Коммерсантъ. – М., 2018. – 01.10.
(<https://www.kommersant.ru/doc/3758333>)

ПРОБЛЕМИ ВРЕГУЛЮВАННЯ СИТУАЦІЇ НА СХОДІ УКРАЇНИ

Черговий раунд переговорів у форматі тристоронньої контактної групи по мирному врегулюванню ситуації на Донбасі запланований в Мінську. Україну представлятиме новий представник Президента Петра Порошенка, який змінить на переговорах Леоніда Кучму. Ім'я свого представника в контактній групі Київ поки не називає. Але коли воно буде оприлюднене, стане зрозуміло, що буде далі з Мінськими угодами. Багато українських експертів сходяться на думці, що якщо в Мінськ на переговори прибуде третій Президент України Віктор Ющенко, це буде означати їх згортання в найближчому майбутньому. У Донецьку на цю новину відреагували негативно: призначення на посаду повноважного представника Києва на переговорах в Мінську Віктора Ющенко призведе до краху мирних переговорів по Донбасу. Таку думку висловив депутат Народної ради, голова фракції „Донецька Республіка” Володимир Бідьовка.

Судьбу Минских соглашений решит Порошенко : В контактной группе по урегулированию в Донбассе ждут, кого Киев пришлет на смену Кучме = [Долю Мінських угод вирішить Порошенко. У контактній групі з врегулювання на Донбасі чекають, кого Київ надішле на зміну Кучмі] // Независимая газета. – М., 2018. – 11.10.
(http://www.ng.ru/editorial/2018-10-11/2_7330_red.html)

***

Ющенко розглядається як фаворит в боротьбі за цю посаду, – стверджує російська газета „Коммерсант”, на підставі власних джерел, близьких до переговорного процесу. „Найбільш антиросійський Президент України може очолити українську делегацію в Мінську і буде проблемою для Росії. Наприклад, Ющенко не розмовляє російською без перекладача”, – стверджує джерело газети. Серед

передбачуваних конкурентів Ющенко є перший віце-спікер Верховної Ради України Ірина Геращенко і Руслан Демченко, радник Президента України Петра Порошенка і колишній заступник міністра закордонних справ України. Російська газета також стверджує, що Київ розглядає можливість виходу з формату Мінська.

Mikulski, Jakub. Ukraina: „Najbardziej antyrosyjski prezydent” pokieruje negocjacjami ws. Donbasu? : Były prezydent Ukrainy Wiktor Juszczenko może zostać wysłannikiem Ukrainy na rozmowy w Mińsku w sprawie Donbasu po tym, jak zrezygnował Leonid Kuczma, który reprezentował Kijów podczas negocjacji. = [Україна: „Найбільш антиросійський Президент” керуватиме переговорами щодо Донбасу? Колишній Президент України Віктор Ющенко може стати посланцем України на переговорах у Мінську щодо Донбасу після того, як Леонід Кучма, який представляв Київ під час переговорів, пішов у відставку] / J. Mikulski // Rzeczpospolita. – Warsaw, 2018. – 09.10. (<https://www.rp.pl/Konflikt-na-Ukrainie/181009369-Ukraina-Najbardziej-antyrosyjski-prezydent-pokieruje-negocjacjami-ws-Donbasu.html>)

***

Секретар Ради безпеки і оборони Олександр Турчинов заявив, що російська армія концентрується на східному кордоні України. Він стверджує, що ці сили порівнянні з тими, що Росія розгорнула біля кордонів України у 2014 році. На думку Турчинова, масштабні військові операції можуть спалахнути знов у будь-який момент. Початок війни у великих масштабах зупиняється лише Мінськими угодами, – вважає автор публікації.

Szoszyn, Ruslan. Na wschodzie Ukrainy znów wybuchnie wojna? : W Kijowie alarmują, że na wschodzie kraju znów może wybuchnąć wojna na dużą skalę. Separatyści w Doniecku przygotowują się do wyborów. = [На сході України знову вибухне війна? У Києві стурбовані тим, що на сході країни може знову спалахнути велика війна. Сепаратисти у Донецьку готуються до виборів] / R. Szoszyn // Rzeczpospolita. – Warsaw, 2018. – 04.10. (<https://www.rp.pl/Konflikt-na-Ukrainie/310039929-Na-wschodzie-Ukrainy-znow-wybuchnie-wojna.html>)